

"Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерді" құру жөніндегі әдістемені бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Жасанды интеллект және цифрлық даму министрінің 2026 жылғы 13 наурыздағы № 141/НҚ бұйрығы

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Осы бұйрық 12.07.2026 ж. бастап қолданысқа енгізіледі

Қазақстан Республикасының Цифрлық кодексінің 70-бабы екінші бөлігіне сәйкес
БҰЙЫРАМЫН:

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес "Смарт-қалаларды" және "смарт- өңірлерді" құру жөніндегі әдістеме бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Өңірлерді цифрлық дамыту департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрыққа қол қойылғаннан кейін күнтізбелік бес күн ішінде оны ресми жариялау және Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне енгізу үшін Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің " Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнына қазақ және орыс тілдерінде жіберілсін;

2) осы бұйрық ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.

3. "Ақылды" қалалар салу әдістемесін (Қазақстан Республикасының "ақылды" қалаларының эталондық стандарты) бекіту туралы" Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің 2025 жылғы 12 қыркүйектегі № 469/НҚ бұйрығының күші жойылды деп танылсын.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Жасанды интеллект және цифрлық даму вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық 2026 жылғы 12 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары –
Жасанды интеллект және цифрлық даму министрі

Ж. Мәдиев

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрлігі

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің орынбасары –
Жасанды интеллект және

"Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" құру жөніндегі әдістемесі

1 тарау. Жалпы ережелер

1. Осы "смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" құру әдістемесі (бұдан әрі – Әдістеме) Қазақстан Республикасының Цифрлық кодексінің (бұдан әрі – Цифрлық кодексі) 70-бабының екінші бөлігіне сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасында "смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" құру үшін қолданылады.

2. Осы Әдістемеді келесі ұғымдар қолданылады:

1) "смарт-қала" – қалалық ортаны дамытудың тұжырымдамасы, ол инфрақұрылымды, ресурстарды басқаруды және қызметтер көрсетуді тиімді жүзеге асыру үшін жоғары технологиялық шешімдер мен инновациялық жүйелер кешенін енгізуді, халықтың өмір сүру сапасын тұрақты түрде арттыруды қамтамасыз етуді көздейді;

2) "смарт-өңір" – облыстың (әкімшілік-аумақтық бірліктің) цифрлық трансформациясы тұжырымдамасы, ол әлеуметтік-экономикалық процестерді басқарудың біріктірілген экожүйесін құруға, мемлекеттік органдардың, бизнестің және халықтың өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге, сондай-ақ аудандық деңгейді қоса алғанда, өңір аумағының тұтастай тұрақты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған;

3) "смарт-қала" және "смарт-өңір" бастамасы (бұдан әрі – бастама) – цифрлық трансформация шеңберінде іске асырылатын, технологиялық шешімдерді енгізуге, цифрлық инфрақұрылымды дамытуға, сондай-ақ "ақылды" басқару мақсаттарына қол жеткізу үшін ұйымдастырушылық өзгерістерді жүзеге асыруға бағытталған өзара байланысты іс-шаралар мен міндеттердің жиынтығы;

4) жұмыс тобы – бұл қалада және өңірде өзгерістер жүргізуге және оларға дайындықты бағалау мақсатында облыс, республикалық маңызы бар қала және астана деңгейінде құрылған топ;

5) "Smart Data Ukimet" цифрлық-талдау жүйесі (бұдан әрі – SDU) – Қазақстан Республикасы Үкіметінің қызметі бойынша аналитикалық ақпарат беру мақсаттары үшін мемлекеттік органдардың, мемлекеттік заңды тұлғалардың, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің құрылымдалмаған және құрылымдалған деректерінің бірыңғай қоймасын қалыптастыруға арналған цифрландыру объектісі;

6) Цифрландыру саласындағы уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – цифрландыру саласындағы басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган.

3. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" мақсаттары:

- 1) азаматтар үшін қауіпсіз әрі жайлы өмір сүру жағдайларын қамтамасыз ету;
- 2) қаланы және өңірді басқарудың тиімді жүйесін қалыптастыру;
- 3) қаланың және өңірдің бәсекеге қабілеттілігін арттыру.
4. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" негізгі қағидаттары:
 - 1) адами бағдар және өмір сүру сапасын арттыру;
 - 2) орнықтылық пен экологиялық жауапкершілік;
 - 3) ашықтық және азаматтардың қатысуы;
 - 4) қауіпсіздік
 - 5) инклюзия және цифрлық теңдік;
 - 6) инновациялар мен технологиялық бейімделу;
 - 7) жүйелердің интеграциясы мен өзара байланыстылығы.
5. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" негізгі салалары:
 - 1) қаланы және өңірді басқару;
 - 2) қоғамдық қауіпсіздік;
 - 3) көлік және логистика;
 - 4) әлеуметтік сала (білім беру, мәдениет, денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер);
 - 5) экология;
 - 6) тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы;
 - 7) экономика және бизнес;
 - 8) инфрақұрылым.
6. Әдістеме халықаралық стандарттар мен әдістемелерге, сондай ақ осы Әдістемеге 1-қосымшасында көрсетілген тәжірибеге негізделеді және басқару процестерін стандарттау мен үйлестіруге әдістемелік тәсілді көздейді. Бұл тәсіл ресурстарды тиімді басқаруды, басым технологияларды айқындауды және қалаларды және өңірлерді олардың қажеттіліктеріне қарай жіктеуді қамтамасыз етеді, шығындар мен күш-жігердің қайталануын азайтуға, сондай-ақ "смарт- қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" басқарудың орнықты әрі ауқымды жүйесін қалыптастыруға ықпал етеді.

2 тарау. Әдістемелік негіз

7. Әдістеме әртүрлі әкімшілік санаттағы елді мекендердегі цифрландыру деңгейін бағалауға арналған және елді мекендерді үш топқа жіктеуді көздейді:

1) республикалық маңызы бар қалалар және астана – Астана, Алматы және Шымкент қалалары;

2) облыстық маңызы бар қалалар – облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар;

3) облыс орталықтары болып табылатын қалаларды және елді мекендерді қоса алғанда, аудандық маңызы бар қалалар.

8. "Смарт-қала" және "смарт-өңірлерлер" тұжырымдамасын енгізу осы Әдістеменің 7-тармағында көрсетілген барлық елді мекендерде кезең-кезеңімен жүзеге асырылады.

9. Әдістеме осы Әдістемедегі 2-қосымшаға сәйкес "смарт-қала" және "смарт-өңірлер" тұжырымдамасын іске асыру үшін қажетті бастамалардың базалық тізбесін қамтиды. Бастамалардың базалық тізбесін уәкілетті орган технологияларды дамытуды және "смарт-қалалар" және "смарт-өңірлерлер" құрылысына жаңа инновациялық шешімдерді енгізуді ескере отырып, жыл сайынғы бағалау нәтижелері бойынша толықтыруы мүмкін.

10. Жергілікті атқарушы органдар (бұдан әрі – ЖАО) "смарт-қала" және "смарт-өңір" бастамаларын іске асыру шеңберінде қалалардың және өңірлердің тиімді цифрландырылуын қамтамасыз етеді.

11. ЖАО уәкілетті органмен келісу арқылы "смарт-қаланы" және "смарт-өңірді" дамытудың стратегиясын (бұдан әрі – Стратегия) және Стратегияны іске асыру жөніндегі Жол картасын (бұдан әрі – Жол картасы) әзірлейді және бекітеді.

12. Бастамаларды енгізу үдерістерін жеделдету және тәуекелдерді азайту мақсатында келесі ұйымдастырушылық-техникалық талаптар белгіленеді:

1) Қазақстан Республикасының Цифрлық кодексінің 70 және 71-баптарына сәйкес жергілікті атқарушы органдардың мәліметтері мемлекеттің цифрлық объектілері және оларға қатысты техникалық құжаттама туралы мәліметтерді мемлекеттің цифрлық объектілерінің сәулеттік порталында (govarch.kz) мемлекеттің цифрлық сәулетін қалыптастыру, дамыту және мониторингтеу қағидаларына сәйкес орналастыруды, есепке алуды және өзектендіруді қамтамасыз етеді. Аталған порталда мәліметтерді уақтылы немесе толық көлемде ұсынбау (өзектендірмеу) тиісті өңір үшін бастамалардың базалық тізбесін қайта қарауға және бағалау нәтижелерін түзетуге негіз болып табылады.

2) ЖАО енгізілген цифрлық жүйелер болмаған жағдайда, мемлекеттің цифрлық объектілерінің архитектуралық порталында (govarch.kz) және сенімді цифрлық объектілердің тізілімінде орналастырылған шешімдер қолданылады;

3) ЖАО цифрлық жүйелері осы Әдістеменің 3-қосымшасына сәйкес, өз кезегінде, SDU -мен интеграцияланатын "ЖИ көмекшісі бар қалалық және өңірлік ахуал орталығы" базалық бастамасын іске асыратын жүйемен интеграциялануға жатады;

4) "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" бастамаларын іске асыру бойынша тиімділіктің барлық негізгі көрсеткіштері ЖАО цифрлық жүйелерінің SDU-мен интеграциялануын ескере отырып, тек қана SDU-дағы қолда бар деректер негізінде есептеледі.

13. Мемлекеттің цифрлық объектілерін құрумен байланысты "смарт қала" және "смарт өңір" бастамаларын іске асыру Қазақстан Республикасы Президентінің 2025 жылғы 9 желтоқсандағы № 1117 Жарлығын орындау шеңберінде "QazTech" платформасында ғана жүзеге асырылады. "QazTech" платформасынан тыс жаңа

цифрлық объектілерді құруға Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы цифрландыруды енгізу мәселелері жөніндегі комиссия мақұлдаған жағдайларды қоспағанда, жол берілмейді.

14. Жергілікті атқарушы органдар (ЖАО) Қазақстан Республикасында іске асырылған цифрлық объектілер арасында баламасы жоқ жаңа цифрлық шешімдерді енгізу туралы шешім қабылдаған жағдайда мыналар қажет:

1) функциялардың қайталануын және бюджет қаражатының тиімсіз жұмсалуын болдырмау мақсатында мемлекеттің цифрлық объектілерінің сәулеттік порталында (govarch.kz) орналастырылған мәліметтермен жоспарланып отырған шешімге салыстырмалы талдау жүргізу;

2) Қазақстан Республикасының Цифрлық кодексінің 72-бабына сәйкес аталған шешімді "цифрлық үкімет" архитектурасы және "QazTech" платформасының технологиялар стегі шеңберінде іске асыру мүмкіндігі тұрғысынан техникалық құжаттаманы Сәулеттік-үйлестіру орталығымен келісуді қамтамасыз ету;

3) шешімнің бірегейлігі және оны "QazTech" платформасында іске асыру мүмкін еместігі расталған жағдайда, № 1117 Жарлықта белгіленген тәртіпке сәйкес цифрландыруды енгізу мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы комиссияның қарауына осы мәселені шығару үшін уәкілетті орган арқылы бастама көтеру.

15. Ақпараттық жүйелерді әзірлеу кезінде Қазақстан Республикасының "Киберқауіпсіздік туралы", "Дербес деректер және оларды қорғау туралы" заңдарына, Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Цифрландыру және киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету салаларындағы бірыңғай талаптарды бекіту туралы" қаулысына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының ақпараттық қауіпсіздік саласындағы өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес ақпараттық қауіпсіздікті және дербес деректерді қорғауды қамтамасыз ету қажет.

16. Цифрлық жүйелер Қазақстан Республикасының заңнамасына, оның ішінде "Дербес деректер және оларды қорғау туралы" Заңға, Қазақстан Республикасы Үкіметінің "Цифрлық деректерді басқару жөніндегі талаптарды бекіту туралы" қаулысына, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Жасанды интеллект және цифрлық даму министрінің "Цифрлық үкімет" цифрлық объектілерін интеграциялау қағидаларын бекіту туралы" бұйрығына, сондай-ақ Қазақстан Республикасының цифрландыру және ақпараттық қауіпсіздік саласындағы өзге де нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес SDU-мен интеграцияланады.

3-бөлім. "Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" дамыту стратегиясын және оны іске асыру жөніндегі Жол картасын әзірлеу тәртібі

17. "Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" дамыту стратегиясы — "смарт-қала" және "смарт-өңір" жобаларын іске асырудың басымдықтарын,

мақсаттарын және кезеңдерін айқындайтын негіз болып табылады. Стратегияда ағымдағы жағдайдың талдауы, ұзақ мерзімді және орта мерзімді мақсаттар, сондай-ақ тұрғындар мен бизнестің қажеттіліктеріне негізделген дамудың негізгі бағыттары қамтылады.

18. Стратегия қаланың және өңірдің ерекшелігін оның ауқымы, инфрақұрылымы, ресурстары, басқа да ерекшеліктерін және әлеуметтік-экономикалық контексті тұрғысынан қарастырады, цифрлық жетілуді бағалау және негізгі бастамаларды жергілікті жағдайларға бейімдеу құралдарын ұсынады.

19. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" құрамдас бөліктерін іске асыру "смарт-қаланы" және "смарт-өңірді" дамыту мәселелері бойынша жұмыс тобы (облыс, республикалық маңызы бар қала және астана деңгейінде) құрылады. Жұмыс тобының қызметіне жалпы басшылықты цифрландыруды дамыту мәселелеріне жетекшілік ететін ЖАО бірінші басшысының орынбасары/аппарат басшысы жүзеге асырады. Әдістемелік және сараптамалық қолдау көрсету, жүйелі және кешенді тәсілді қалыптастыру үшін жұмыс тобына ЖАО тиісті құрылымдық бөлімшелерінің, орталық мемлекеттік органдардың аумақтық бөлімшелерінің, ғылыми ұйымдардың, бизнес-қоғамдастықтардың өкілдері, қоғамдық бірлестіктер және мәслихаттардың депутаттары енгізіледі. Жұмыс тобының хатшысы цифрландыруды дамыту саласында басшылықты жүзеге асыратын ЖАО құрылымдық бөлімшесінің басшысы болады.

20. Стратегияны әзірлеу Жұмыс тобы тарапынан қаланы және өңірді қайта құру және оған дайындығы тұрғысынан зерттеу жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Аталған зерттеу аясында қаланың және өңірдің, оның даму ерекшеліктерінің, тұрғындары мен бизнесінің қажеттіліктері туралы түсінік қалыптастырылады. Осы кезеңде цифрлық инфрақұрылым мен енгізілген цифрлық жүйелердің жай-күйіне аудит жүргізіледі. Дереккөздер ретінде (әкімшілік-аумақтық бірлік бөлінісінде) ресми статистикалық деректер, 109 бірыңғай байланыс орталығының базасы, ахуалдық орталық, азаматтардың өтініштерін қабылдау және өңдеу бойынша бірыңғай платформа, жекелеген сарапшылардың және/немесе сараптамалық қауымдастықтың бағалауы, цифрлық кеңістікті мониторингтеу қызмет етеді.

21. Зерттеу нәтижесі Жұмыс тобы отырысының хаттамасы болып табылады, оған қаладағы және өңірдегі жалпы жағдай бойынша кешенді шолу, бірінші кезекте шешуді талап ететін базалық бастамалар, сондай-ақ Жұмыс тобының отырысы қорытындысы бойынша айқындалған қосымша бастамалар қоса беріледі.

22. Стратегия келесі бөлімдер негізінде қалыптастырылады:

1. ағымдағы жағдайға шолу және контекст – қолданыстағы цифрлық инфрақұрылымға, нарықтық және әлеуметтік жағдайларға, трансформация мақсаттарына талдау жүргізу, қаланың және өңірдің жетілу деңгейін айқындау;

2. пайым және миссия – "смарт-қаланы" және "смарт-өңірді" дамытудың ұзақ мерзімді мақсаттары мен негізгі бағыттарын айқындау;

3. мақсатты модель және архитектура – азаматтармен және бизнеспен өзара іс-қимылды қоса алғанда, цифрлық жүйелер мен процестердің қалаулы жай-күйін сипаттау;

4. қаланың және өңірдің цифрлық бейіні, ол бастамаларды негізді таңдауға және ресурстарды жоспарлауға негіз ретінде қызмет етеді;

5. метрикалар мен тиімділіктің негізгі көрсеткіштері – ілгерілеу мен іске асыру нәтижелерін өлшеу жүйесі;

6. тәуекелдер мен өзгерістерді басқару – бейімделу, кадрлық және техникалық ресурстарды басқару процестері, тәуекелдерді барынша азайту;

7. қаржылық қамтамасыз ету – шығындарды, қаржыландыру көздерін және жобалардың экономикалық тиімділігін есептеу;

8. коммуникация және мүдделі тараптарды тарту – бастамаларды қолдау үшін қоғаммен және серіктестермен өзара іс-қимыл стратегиялары;

9. мониторинг, стратегияны бағалау және түзету – кері байланыс пен сыртқы ортаның өзгерістері негізінде үздіксіз талдау және оңтайландыру.

23. Әзірленген Стратегияға сәйкес Жол картасы қалыптастырылады, онда іске асыру мерзімдері, жауапты орындаушылар, күтілетін нәтижелер (оның ішінде оларға қол жеткізудің өлшенетін сандық көрсеткіштері бар) бар базалық және қосымша бастамалар нақтыланады.

24. Жол картасы осы Әдістемеге 2-қосымшада көзделген базалық бастамаларды кезең-кезеңімен және дәйекті түрде енгізуді, сондай-ақ оларды әрбір елді мекеннің цифрлық жетілу деңгейіне бейімдеуді ескере отырып әзірленеді. Жол картасына сондай-ақ қаланың және өңірдің ерекше қажеттіліктерін шешуге бағытталған қосымша бастамалар да енгізіледі. Уәкілетті орган жыл сайынғы бағалау және іске асырылған қосымша бастамалардың тиімділігін талдау нәтижелері бойынша оларды кейіннен тарату үшін базалық бастамалар тізбесіне енгізу мүмкіндігін қарайды.

25. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірдің" базалық бастамаларын іске асыру үш дәйекті кезеңнен тұрады, олардың әрқайсысы осы Әдістеменің 2 және 3-қосымшаларында айқындалған бастамалар жиынтығын және елді мекеннің санатына байланысты іске асырылуға жататын негізгі функционалды қамтиды.

26. Әкімшілік санаттары әртүрлі елді мекендер үшін базалық бастамалардың функционалының өзіндік тізбесі айқындалған, бұл ретте нақты қала және өңірдің қажеттіліктеріне сәйкес функционалды кеңейту мүмкіндігі қарастырылған.

27. Әзірленген Стратегия мен Жол картасының жобасы тиісті жылдың үшінші тоқсанының соңына дейін қарау және кейіннен келісу үшін уәкілетті органға ұсынылады.

Жол картасына өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізу жөніндегі жобалар іс-шаралардың іске асырылуын мониторингтеу нәтижелерін, сыртқы жағдайлардың өзгеруін қоса алғанда, негіздемелер болған кезде уәкілетті органға енгізіледі.

28. Стратегия және Жол картасы жобасы уәкілетті органмен 15 жұмыс күні ішінде қаралады.

29. Стратегия және Жол картасы тиісті әкімдіктің бірінші басшысымен уәкілетті органның бірінші басшысымен келісім бойынша бекітіледі.

30. Стратегия мен Жол картасы бекітілгеннен кейін жергілікті атқарушы органдар қаржылық жоспарлауды қоса алғанда, ұйымдастырушылық шаралар кешенін қабылдайды. Жол картасын іске асыруға арналған бюджет қаражатын жоспарлау Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасына сәйкес және Қазақстан Республикасы Президентінің 2025 жылғы 9 желтоқсандағы № 1117 "QazTech" платформасын міндетті түрде пайдалану туралы" Жарлығының талаптарын ескере отырып жүзеге асырылады.

31. Бекітілген Стратегиялар мен Жол карталары қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей жергілікті атқарушы органдармен мемлекеттік органдардың интернет-ресурстарының бірыңғай платформасында, сондай-ақ Сәулеттік-үйлестіру орталығы тарапынан мониторинг пен үйлестіруді қамтамасыз ету үшін жобалық басқарудың цифрлық жүйесінде орналастырылады.

4-бөлім. "Смарт-қала" және "смарт-өңірлер" бастамаларын енгізу және олардың тиімділігінің негізгі көрсеткіштері

32. "Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерлерді" құру барысында ЖАО қала және өңірді тіршілігінің салалары: қаланы және өңірді басқару, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, қауіпсіздік, экология, көлік және логистика шеңберінде цифрлық бастамаларды іске асыру арқылы негізгі тиімділік көрсеткіштеріне қол жеткізуді қамтамасыз етеді.

33. Барлық бастамалар бойынша негізгі тиімділік көрсеткіштерінің мақсатты мәндері осы Әдістемеге 4-қосымшада келтірілген. Көрсеткіштер халықаралық стандарттар мен тәжірибелерді (ISO 37120, U4SSC, BSI PAS 181, UrbanTide, Mercer's, Boston City Score, IMD Smart City Index) ескере отырып қалыптастырылған және цифрлық жетілу деңгейі әртүрлі Қазақстан қалалары мен өңірлеріне бейімделген. Көрсеткіштерді қалыптастыру кезінде 2024–2025 жылдары әлемдік рейтингтерге сәйкес әлемнің жетекші "ақылды" қалаларының қатарына енген Астана қаласының табысты тәжірибесі ескерілді. Аталған көрсеткіштерді МИО ішкі мониторинг жүргізу үшін, сондай-ақ уәкілетті орган мемлекеттік цифрлық архитектураның дамуын мониторингтеу шеңберінде "смарт-қала" және "смарт-аймақ" бастамаларының іске асырылуын бағалау үшін пайдаланады.

5-бөлім. "Смарт-қала" және "смарт-өңірлер" бастамаларын іске асыруды бағалау

34. Бастамаларды іске асыруды бағалау – Қазақстанда бастамаларды енгізу және дамыту барысы мен нәтижелерін бағалауға арналған.

35. Бастамаларды іске асыруды бағалаудың негізгі міндеттері:

1) "смарт-қалалардың" және "смарт-өңірлерлерді" цифрлық даму деңгейі бойынша рейтингті салыстыру және беру;

2) іске асырылып жатқан жобалардың тиімділігі мен нәтижелілігін бақылау.

36. Бастамаларды іске асыруды бағалау келесіні қамтиды:

1) уәкілетті органның (осы Әдістеменің 4 және 5-қосымшаларына сәйкес) SDU жүйесімен интеграциялау арқылы ЖАО ұсынған деректерге автоматты режимде талдау жүргізуі және есепті кезеңнен кейінгі жылдың 15 қаңтарынан кешіктірмей қол жеткізілген көрсеткіштерді верификациялауы;

2) есепті жылдан кейінгі жылдың 31 қаңтарына дейін уәкілетті органмен әрбір әкімшілік санат бойынша "смарт-қалалардың" және "смарт- өңірлерлердің" рейтингін қалыптастыру.

37. "Смарт-қаланың" және "смарт-өңірлдің" бастамаларын іске асыруды бағалау " Boston CityScore" әдістемесі негізінде уәкілетті органмен осы Әдістеменің 5-қосымшасына сәйкес жүргізіледі.

38. Бағалау нәтижелері бойынша уәкілетті орган бағалау нәтижелерін, талдамалық ескертулерді және одан әрі әзірлеу бойынша ұсынымдарды қамтитын есеп дайындайды

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары – Жасанды
интеллект және цифрлық даму
Министрінің
2026 жылғы 13 наурыздағы
№ 141/НҚ бұйрығымен
бекітілген "Смарт-қалаларды"
және "смарт-өңірлерді" құру
жөніндегі әдістемесіне
1-қосымша

"Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерді" құрудағы халықаралық стандарттар, әдістемелер және тәжірибе

Халықаралық стандарттар мен әдістемелердің атауы	Ұйымдастырушылар:	Негізгі ерекшеліктері:	Артықшылықтары:
		Ол бірнеше негізгі топтарға топтастырылған 91 көрсеткішті қамтиды: цифрлық-коммуникациялық технологияларға қолжетімділікті,	БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттары мен тығыз байланыс

<p>1. United for Smart and Sustainable Cities (U4SSC) – БҰҰ.</p>	<p>ITU, UNECE, UN-Habitat және БҰҰ-ның басқа агенттіктері.</p>	<p>инновациялар мен инфрақұрылымды қамтитын экономикалық; энергия тиімділігін, ауа сапасы мен қалдықтарды басқаруды қамтитын экологиялық; білімге, денсаулық сақтауға және тұрғын үйге қолжетімділікті ескеретін әлеуметтік. Бұл ретте деректерге көзқарас сандық ақпаратты пайдалануды және сапалық талдауды біріктіреді.</p>	<p>ы ерекше көзге түседі (SDGs), бұл халықаралық есеп беруді, сондай-ақ жаһандық ұйымдардың қолдауын жеңілдетеді.</p>
<p>2. ISO 37120: Sustainable Cities and Communities – Indicators for City Services and Quality of Life.</p>	<p>Халықаралық стандарттау ұйымы (ISO).</p>	<p>Негізгі (54) және қосымша (74) болып бөлінген 128 көрсеткішті қамтиды. Олар экономика, білім беру, энергетика, экология, қаржы, өрт қауіпсіздігі, денсаулық сақтау, демалыс, қауіпсіздік, көлік, қала құрылысы, қалдықтарды басқару, су және канализация сияқты салаларды қамтиды.</p>	<p>ISO стандарты бойынша сертификаттау мүмкіндігі қаланың инвесторлар үшін тартымдылығын арттыруға ықпал етеді, сондай-ақ аталған тәсілдің әртүрлі елдерде әмбебаптығы мен қолданылуын қамтамасыз етеді.</p>
<p>3. BSI PAS 181: Smart City Framework.</p>	<p>Британдық стандарттар институты (BSI).</p>	<p>Деректерді басқаруға, цифрлық трансформацияға және технологияны біріктіруге бағытталған. Тәсіл "city as a Platform" тұжырымдамасына негізделген — қала деректер, қызметтер және инновациялар үшін платформа ретінде қарастырылады. Әдістеме стейкхолдерлермен өзара</p>	<p>Артықшылықтардың ішінде тәсілдің икемділігі мен бейімделгіштігі, сондай-ақ цифрлық экожүйелерді дамытуға және</p>

		әрекеттесуді, тәуекелдерді басқаруды және цифрлық экожүйені құруды қамтиды.	деректерді тиімді басқаруға ерекше назар аударылады.
4. UrbanTide – Smart City Maturity Model.	UrbanTide (Ұлыбритания).	Қаланың бес негізгі бағыт бойынша жетілуін бағалау үшін қолайлы: көшбасшылық және стратегия, ұйымдық мәдениет, деректер мен технологиялар, (инфрақұрылым және қызметтер және азаматтармен өзара әрекеттесу. Бағалау үшін "Бастапқы" деңгейден басталып, "Инновациялық" деңгеймен аяқталатын бес деңгейлі жетілу шкаласы қолданылады.	Қаланың қай кезеңде орналасқанын және келесі деңгейге өту үшін қандай қадамдар қажет екенін анықтауға мүмкіндік береді.
5. IDC –MaturityScape: Smart Cities and Communities 3.0.	International Data Corporation (АҚШ).	Әдістemeniң негізгі ерекшеліктері қалаларды цифрлық трансформациялауға назар аударуында және "Ad Hoc" (хаотичный) деңгейінен бастап "Optimized" (оңтайландырылған) дейінгі жетілудің бес деңгейін пайдалануға бағытталған. Бағалау бес негізгі өлшем бойынша жүргізіледі: саяси қолдауды және стейкхолдерлердің қатысуын қамтитын көшбасшылар; команданы басқаруды және оның құрылымын қамтитын ұйым; деректерді басқаруға және талдауға байланысты ақпарат; АТ-инфрақұрылымын және платформаларды қоса алғандағы технологиялар; автоматтандыруға және цифрлық сервистерге қатысты процестер.	Цифрландыру деңгейі жоғары ірі қалалар мен мегаполистер үшін қолайлы.
		Бағалау 162 көрсеткіш негізінде 500-ден астам қала бойынша жүргізіледі. Бағалау процесі үш негізгі бағытты анықтайды: өмір сүру сапасын, туризмді және мәдениетті қамтитын мәдени активтер; білім беруді,	Бұл индекс қаланың инновациялық әлеуетін бағалау үшін өте қолайлы және

6. Innovation Cities™ Index by 2thinknow.	2thinknow (Австралия)	денсаулықты сақтауды және қызметтерге қолжетімділікті қамтитын адами инфрақұрылым; және экономиканы, стартаптарды және инновацияларды қамтитын желілік нарықтар.	үнемі жаңартылып отырады, бұл даму динамикасын бақылауға мүмкіндік береді.
7. Boston City Score.	Бостон қаласының муниципалитеті (АҚШ).	Қауіпсіздік, көлік, денсаулық сақтау, экология және экономика сияқты салаларды қамтитын негізгі көрсеткіштердің (КРІ) кешенді жиынтығын пайдаланады; деректер күн сайын жұмыс күндері нақты уақыт режимінде жаңартылып отырады; жедел шешім қабылдауды және қалалық қызметтердің сапасын жақсартуды қолдайды.	Өзекті деректер негізінде мәселелерді жедел анықтауға және шешуге мүмкіндік береді; басқару тиімділігін арттыруға ықпал етеді; қалалық ортаны кешенді бақылау үшін қалалық қызметтермен біріктірілген.
8. IMD Smart City Index	IMD Business School и SUTD	Қалаларды бағалау азаматтардың сервистерді қабылдауына басымдық бере отырып, екі тірек — инфрақұрылым мен цифрлық технологиялар негізінде жүзеге асырылады.	Технологиялардың шынайы "адамға бағдарлануын" және олардың халықтың өмір сүру сапасына әсерін бағалауға мүмкіндік береді.

	Мақсаттар мен	Негізгі бағыттар	Негізгі технологиялар		
--	----------------------	-------------------------	------------------------------	--	--

Халықаралық тәжірибе	басымдықтар			Іске асыру мысалдары	Сын-қатерлер мен перспективалар
<p>1. Сингапур – Smart бағдарламасы Nation .</p> <p>Бағдарлама Smart Nation оны Сингапур үкіметі 2014 жылы іске қосты және қаланың негізгі мәселелерін шешуге бағытталған (көлік, денсаулық сақтау, энергияны тұтыну). Мемлекет цифрлық технологияларды өмір сүру сапасын жақсартудың және экономика нығайтудың кілті ретінде қарастырады.</p>	<p>1. Өмір сүру сапасын арттыру цифрлық шешімдерді енгізу есебінен.</p> <p>2. Мемлекеттік және муниципалдық қызметтерді жетілдіру, оларды тиімдірек және қолжетімді ете отырып.</p> <p>3. Экономика нығайту және инновациялық кәсіпорын дарға (стартаптар, технологиялық компаниялар) жағдай жасау.</p> <p>4. Орнықты даму және қоршаған ортаға кері әсерді барынша азайту.</p>	<p>1. Цифрлық үкімет және "ақылды" қызметтер;</p> <p>2. "Ақылды" көлік;</p> <p>3. Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер;</p> <p>4. "Ақылды" үйлер және қалалық инфрақұрылым;</p> <p>5. Экология және тұрақты даму;</p>	<p>1. Заттар интернеті (IoT): трафикті, ғимараттардың жағдайын және қоршаған ортаны бақылауға арналған сенсорлар.</p> <p>2. AI және машиналық оқыту: процестерді автоматтандыру, болжамды аналитика, қала құрылысын жақсарту.</p> <p>3. Үлкен деректер: жақсырақ шешімдер қабылдау үшін әртүрлі салалардағы деректерді жинау және талдау.</p> <p>4. 5G және озық желілер: деректерді берудің жоғары жылдамдығын және құрылғылардың байланысы үшін кең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету.</p>	<p>Smart бағдарламасы Nation қала өмірінің барлық салаларын қамтиды: электрондық мемлекеттік қызметтері мен "ақылды" трафикті басқару жүйелерін енгізіп, халықтың денсаулығын бақылау жүйелерін және экологиялық жобаларға дейін.</p>	<p>Негізгі сын-қатерлер киберқауіпсіздіктің жоғары деңгейін сақтау және заңнамалық базаны үздіксіз жетілдіру болып табылады. Болашақ инновацияларды одан әрі интеграциялау, 5G мүмкіндіктерін кеңейту және цифрландырудың жаңа деңгейлеріне жету.</p>
	<p>1. Тұрақтылық және</p>				<p>Сын-қатерлер: инфрақұрылымға ірі</p>

<p>2 . Австралия – Smart бағдарламасы Cities Plan Smart Cities Жоспар — Австралия үкіметінің өмір сүру сапасын жақсартуға және инновациялық, тұрақты және деректерге негізделген қалаларды құруға бағытталған негізгі бастамасы. Бағдарлама ірі мегаполистерді де, облыс орталықтарында колдайды.</p>	<p>экологиялық: көміртегі шығарындыларын азайту және ресурстарды ұтымды пайдалану.</p> <p>2.Қалалық инфрақұрылымды жетілдіру: енгізу IoT, Қалаларды басқарудағы ЖИ және басқару да цифрлық технологиялар.</p> <p>3 . Инновациялар мен экономикалық өсуді қолдау: технологиялық компанияларды дамыту, мемлекеттік және сектор серіктестіктерін ынталандыру.</p> <p>4 . Цифрлық сервистерге қолжетімділікті қосалғанда, ірі қалалармен өңірлік орталықта</p>	<p>1.Қалаларды зияткерлік басқару және цифрлық үкімет;</p> <p>2."Ақылды" көлік;</p> <p>3.Денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтер;</p> <p>4."Ақылды" ғимараттар және қалалық инфрақұрылым;</p> <p>5.Экология және тұрақты даму.</p>	<p>1.Заттар интернеті (IoT): инфрақұрылым мен ресурстарды бақылауға арналған сенсорлар.</p> <p>2.ЖИ және машиналық оқыту: үлкен көлемдегі деректерді талдау, көлік ағындарын және қуат жүйелерін басқару.</p> <p>3.Үлкен деректер: қалалық басқаруды оңтайландыру үшін нақты уақыт режимінде жинау және талдау.</p> <p>4.5G желілері: деректерді жылдам тасымалдау және жүйелер арасындағы жақсартылған байланыс.</p>	<p>инвестициялардың қажеттілігі, цифрлық теңсіздікпен күрес, шалғай өңірлерді біркелкі дамыту.</p> <p>Преспективалар: 5G-ді ауқымды түрде енгізу, экологиялық тұрақтылыққа баса назар аудару және өмір сүру тиімділігі мен сапасын арттыру</p> <p>1.Бірқатар қалалардағы көшелерді ақылды жарықтандыру және жол қозғалысын басқару бойынша пилоттық жобалар.</p> <p>2 . Мемлекеттік қызметтерді онлайн көрсету үшін цифрлық үкімет сервистерінің іске қосылуы.</p>
---	--	---	---	--

	рды дамыту үшін тең мүмкіндіктер.				үшін ЖИ жүйелерін кеңейту.
3. Чех Республикасы – Smart бағдарламасы Czechia. Smart Czechia — Чехияның өмір сүру сапасын, тұрақты экономикалық өсуді және қоршаған ортаны қорғауды жақсарту үшін инновациялық технологияларды енгізудің ұлттық стратегиясы. Негізгі назар технологиялық интеграцияланған қалалар мен аймақтарға аударылады.	1. Азаматтардың тұрмысын жақсарту үшін цифрлық және әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту. 2. Смарт технологияларды көлікке, энергиямен жабдықтауға, денсаулық сақтауға және мемлекеттік қызметтерге біріктіру. 3. Ашық және қолжетімді деректерді қалыптастыру, жергілікті цифрландыруды және экологиялық таза тәсілді ынталандыру.	1. Цифрлық үкімет және басқарма; 2. "Ақылды" көлік; 3. Экология және тұрақты даму; 4. Әлеуметтік қызметтер және өмір сапасы.	1. IoT (датчиктер және мониторинг жүйелері); 2. Үлкен деректерді талдау; 3. Зияткерлік энергетикалық және көліктік жүйелер.	Чехия ірі қалаларда (мысалы, Прага, Брно), сондай-ақ аймақтық орталықтарда ақылды көлік жүйелерін, экологиялық мониторинг пен цифрлық сервистерді дамытып отырып, озық технологияларды енгізуде.	Сын-қатерлер: басқарудың бөлшектенуі, цифрлық инфрақұрылымға инвестиция салу қажеттілігі. Перспективалар: еліміздің түрлі қалаларында тұрақты және экологиялық шешімдерді одан әрі дамыту, азаматтар мен бизнесті тарту.
	1. Технологияларды интеграция				

<p>4. Корея Республикасы – u-City бағдарламасы (Ubiquitous City). u-City (Ubiquitous City) – 2000 жылдардың басында Оңтүстік Кореяда басталған бастама цифрлық технологияларды қалалық ортаға жан-жақты енгізуге бағытталған. Жарқын мысал — қала Сонгдо, толығымен ақылды ретінде "нөлден" құрастырылған.</p>	<p>ялау: нақты уақыт режимінде датчиктер мен камералар (көлік, энергиямен жабдықтау, қауіпсіздік) арқылы жиналған деректерді өңдеу.</p> <p>2 . Қауіпсіздікті арттыру: қылмыстың алдын алу үшін интеллект уалды бейнебақылау және бетті тану жүйелері.</p> <p>3 . Ресурстарды оңтайландыру: шығындарды азайту және экологияны жақсарту үшін сумен жабдықтауды, электр энергиясын, қалдықтарды бақылау.</p> <p>4 . Азаматтар үшін қолайлы</p>	<p>1.Цифрлық үкімет; 2.Ақылды көлік; 3. Ақылды инфрақұрылым (су, энергиямен қамтамасыз ету, қалдықтарды кәдеге жарату); 4.Қауіпсіздік және бейнебақылау жүйелері.</p>	<p>1. IoT: нақты уақыт режимінде деректерді жинау; 2. Зияткерлік бейнебақылау: камералар және бетті тану технологиялары; 3. 5G-желілері: көптеген құрылғылардың жоғары жылдамдықты байланысы үшін; 4. Бұлтты есептеулер: деректерді сақтау және өңдеу.</p>	<p>1. Сонгдо: трафикті, энергияны тұтынуды, қоқысты шығарудың автоматтандырылған жүйелерін ақылды басқару.</p> <p>2. Пангьо: үлкен деректерді пайдалана отырып, дамыған смарт тасымалдау жүйесі және IoT.</p>	<p>Сын-қатерлер: u-City тәжірибесін бүкіл ел бойынша кеңейту, толық киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету.</p> <p>Преспективалар: технологияларды басқа елдерге экспорттау, мемлекеттік қызметтер мен</p>
--	---	---	--	---	---

	<p>ы қ : мемлекетт і к қызметтер м е н коммерци ялық қызметтер г е цифрлық форматта кең қол жетімділік .</p>				<p>инфрақұрылымды одан әрі цифрландыру.</p>
<p>5 . Жапония – Қоғам бағдарлам асы 5.0 . Society 5.0 – Жапония үкіметінің 2016 жылы енгізілген бастамасы, о л цифрлық технологи яларды күнделікті өмірге терең енгізуді мақсат етеді. Классикал ы қ "Ақылды қала" шеңберіне н шығып, адамдар м е н технологи я үйлесімді өмір сүретін қоғам құруды мақсат етеді.</p>	<p>1 . Киберкеңі стік пен физикалық шындықта ы н интеграци ясы. 2. ЖИ арқылы тұрақты экономика лық өсу, IoT, робототех ника және үлкен деректер. 3 . "Жаһандық сын-қатер лерді шешу: халықтың қартаюы, климаттың өзгеруі, жұмыс күшінің тапшылығы.</p>	<p>1.Заттар интернеті (IoT) және ЖИ; 2.Робототехника және автоматтандыру; 3."Ақылды қалалар"; 4.Денсаулық сақтау және демографиялық сын-қатерлер.</p>	<p>1.Өнеркәсіптік және медициналық мақсаттарға арналған ЖИ және роботтар. 2.IoT және қалалар мен ресурстарды басқаруға арналған үлкен деректер.</p>	<p>1 . Токиодағы және басқа қалалардағы "ақылды " көлік жүйелері м е н энергияны үнемдейті н технологи ялар. 2 . Ауруханал ардағы роботтар және ауылдық аймақтард ағы телемедиц инаның дамуы. 3 . Жаңартыл атын көздерге баса назар аудар отырып, энергия ресурстар ы н басқару жүйелері</p>	<p>Сын-қатерлер: киберқауіпсіздік, деректердің құпиялылығы. Преспективалар: ЖИ технологиялары мен робототехниканы пайдалануды кеңейту, қалалардың тұрақты дамуы және халықтың қартаю мәселелерін шешу.</p>

<p>6. БАӘ (Дубай) – Бағдарлама Smart DubЖИ Initiative . Smart DubЖИ Initiative 2014 жылы Дубай үкіметі мен шейх Мұхаммед бен Рашид Әл-Мактұмның бастамасы мен басталды. Мақсат — қаланы басқару мен қалалық қызметтерге цифрлық технологияларды енгізу арқылы Дубайды әлемдегі ең инновациялық және "бақытты" қалалардың біріне айналдыру.</p>	<p>1.Қала өмірінің барлық салаларында — көлік қозғалысынан бастап коммуналдық қызметтерге дейін "ақылды" қызметтерді құру. 2 . Ыңғайлы цифрлық сервистер арқылы тұрғындардың бақытын арттыру. 3 . Орнықты даму және энергия тиімділігін арттыру. 4.Әлемдік аренада бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін инновациялар мен технологияларды тарту.</p>	<p>1.Цифрлық "қағазсыз" үкімет (DubЖИ Paperless Strategy); 2."Ақылды" көлік; 3.Энергетика және орнықтылық; 4.Блокчейн және жасанды интеллект.</p>	<p>1.Блокчейн: транзакцияларды өңдеу үшін мемлекеттік қызметтерде қолданылады. 2.ЖИ: көлік және қауіпсіздікті басқару қызметтеріне енгізілуде. 3.ІоТ және деректерді талдау: ресурстарды бақылау және инфрақұрылымды оңтайландыру.</p>	<p>1 . DubЖИNow : көптеген мемлекеттік және коммерциялық қызметтер үшін бірыңғай платформа . 2 . Жолаушыларды тасымалдауға арналған автономды таксилер мен дрондар. 3 . Мемлекеттік қызметтердегі блокчейн (жылжымайтын мүлікті тіркеу, цифрлық құжаттар және т.б.).</p>	<p>Сын-қатерлер: киберқауіпсіздік, деректердің құпиялықтығын қамтамасыз ету. Перспективалар: 2030 жылға дейін қызметтердің толық цифрландырылуы, автономды көліктерді, ЖИ және блокчейн шешімдерін белсенді енгізу, әлемдегі "Ақылды қалалар" қатарында көшбасшылық позицияны сақтау.</p>
<p>1.Қала шаруашылығы мен</p>				<p>1 . Техникалық мақсатты келу уақытымен өрт сөндіру қызметінің және шұғыл</p>	<p>Сын-қатерлер: технологияларды үнемі жаңартып отыру қажеттілігі, ведомствоаралық өзара іс-қимыл, жариялылық пен деректер</p>

<p>7. АҚШ – Бағдарлама Boston CityScore. Boston CityScore – нақты уақыт режимінде Бостондағы қалалық қызметтердің жұмысын бағалау мен бақылаудың интеграцияланған жүйесі. Негізгі мақсат – қала басшылығы мен тұрғындарына жедел басқару және өмір сүру сапасын арттыру үшін қазіргі қала денсаулығы" туралы ашық мәліметтер мен қамтамасыз ету.</p>	<p>қауіпсіздік тегі проблемаларға жеделден қоюды қамтамасыз ету. 2 . Деректерге ашық қолжетімділік арқылы қала әкімшілігінің ашықтығы мен жауапкершілігін арттыру. 3 . Қызметтердің жұмысын оңтайландыру арқылы өмір сүру сапасын жақсарту: көлік, коммуналдық қызметтер, төтенше жағдайларды жою және т.б. 4 . Мәселелерді анықтау және шешім қабылдау үшін цифрлық технологияларды және деректерді талдауды пайдалану.</p>	<p>1. Жұмыстың тиімділігі 311 Call Center және азаматтық өзара іс-қимыл. 2. Қауіпсіздік: өрт сөндіру қызметі, полиция, шұғыл медициналық көмек. 3. Қалалық инфрақұрылымға қызмет көрсету: жолдарды тазалау, жөндеу, көшелерді жарықтандыру. 4. Білім беру және мәдени қызметтер (кітапханаларды қоса алғанда). 5. Нормативтік талаптар мен санитарлық талаптардың сақталуы. 6. Экология және энергия тұтыну.</p>	<p>1. Қалалық қызметтерден гетерогенді деректерді біріктіру және IoT-құрылғылар. 2. Ағымдағы көрсеткіштерді тарихи және мақсатты көрсеткіштермен салыстыру үшін үлкен деректерді талдау. 3. Жария бақылау тақтасы нәтижелерді тұрғындар мен әкімшілікке ашық түрде ұсыну үшін. 4 . Автоматтандырылған мониторинг және құлақтандыру жүйелері.</p>	<p>медициналық көмектің инциденттеріне жедел мониторинг және ден қою. 2 . Жұмысты бақылау 311 Call Center қоңыраулардың 95%-на 30 секунд ішінде жауап беру мақсатында. 3. Жол шұңқырларын, көше жарығын және бағдаршамдарды уақтылы жөндеу. 4 . Мектептер мен кітапханаларға келушілердің санын арттыру, азаматтардың қала қызметтерінде қанағаттануын арттыру. 5. Тиісті қызметтердің келісілген жұмысымен белгіленге</p>	<p>қауіпсіздігінің тепе-теңдігі. Перспективалар: аналитика мен IoT-тегжейлі бақылау үшін пайдалануды кеңейту, азаматтарды басқару процестеріне тарту, қалалық ортаның тұрақтылығы мен</p>
--	--	--	--	--	---

				н мерзімде санитарлық және экологиялық бұзушылықтарды жою.	экологиялық қауіпсіздігін арттыру.
--	--	--	--	--	------------------------------------

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары – Жасанды
интеллект және цифрлық даму
Министрінің
2026 жылғы 13 наурыздағы
№ 141/НҚ бұйрығымен
бекітілген "Смарт-қалаларды"
және "смарт-өңірлерді" құру
жөніндегі әдістемесіне
2-қосымша

Қазақстан Республикасында "смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерді" дамыту жөніндегі жол картасы

№	Бастама атауы	Енгізу деңгейі	Енгізу кезеңдері	Орындаушылар	Мерзімі	Қызмет саласы
1	Ж И көмекшісі бар қалалық және өңірлік ахуал орталығы	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО	2026-2027 жылдар	Қалаларды және өңірлерді басқару
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО	2026-2027 жылдар	
2	ББО 109+ бірыңғай байланыс орталығы	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	Қалаларды және өңірлерді "ақылды" басқару
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	
		Аудан орталықтары	1 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	
		Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	
		Облыс орталықтары мен облыстық	1 кезең			

3	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	маңызы бар қалалар		Ж А О , коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	ТҮКШ
		Аудан орталықтары	2 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2027-2028 жылдар	
4	Қалалық көліктің интеграцияланған жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО	2026-2027 жылдар	Көлік және логистика
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО	2026-2027 жылдар	
5	Автотұрақтарды басқарудың автоматтандырылған жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2026-2027 жылдар	Көлік және логистика
6	Қаладағы жол қозғалысын басқару жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, ПД	2026-2027 жылдар	Көлік және логистика
7	Қала автожолдарының сапасына бақылау жүргізу жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, КМ	2027-2028 жылдар	Көлік және логистика
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, КМ	2027-2028 жылдар	
		Аудан орталықтары	3 кезең	ЖАО, КМ	2029-2030 жылдар	
8	"Ақылды" аялдамалар	Республикалық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, ПД	2027-2028 жылдар	Көлік және логистика
9	Бірыңғай бейнебақылау жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, ПД	2026-2027 жылдар	Қауіпсіздік
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	1 кезең	ЖАО, ПД	2026-2027 жылдар	
		Аудан орталықтары	2 кезең	ЖАО, ПД	2027-2028 жылдар	
	ТТО өрт қауіпсіздігін	Республикалық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, ТЖД	2027-2028 жылдар	

10	басқару жүйесі	Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, ТЖД	2027-2028 жылдар	Қауіпсіздік
11	Қалалық аумақтарды көгалдандыру бақылауы және жасыл желектерді күту	Республикалық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО	2027-2028 жылдар	Экология
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО	2027-2028 жылдар	
12	Қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару жүйесі	Республикалық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2027-2028 жылдар	Экология
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	2 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2027-2028 жылдар	
13	Ақылды электр есептегіштері мен аспаптау және IOT көмегімен электрмен жабдықтауды бақылау	Республикалық маңызы бар қалалар	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	ТҮКШ
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
		Аудан орталықтары	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
14	Ақылды су есептегіштері мен аспаптау және IOT көмегімен сумен жабдықтауды бақылау	Республикалық маңызы бар қалалар	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	ТҮКШ
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
		Аудан орталықтары	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
15	Ақылды жылумен жабдықтау есептегіштері мен аспаптау және IOT	Республикалық маңызы бар қалалар	3 кезең	ЖАО, коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	ТҮКШ
		Облыс орталықтары мен облыстық	3 кезең		2029-2030 жылдар	

	көмегімен жылумен жабдықтауды бақылау	маңызы бар қалалар		Ж А О , коммуналдық қызметтер		
		Аудан орталықтары	3 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
16	IoT көмегімен ақылды газ есептегіштері мен аспаптау	Республикалық маңызы бар қалалар	3 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	ТҮКШ
		Облыс орталықтары мен облыстық маңызы бар қалалар	3 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	
		Аудан орталықтары	3 кезең	Ж А О , коммуналдық қызметтер	2029-2030 жылдар	

Аббревиатуралардың толық жазылуы:

ЖИ – жасанды интеллект;

ЖАО – жергілікті атқарушы орган;

ТҮКШ – тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық;

ПД – Полиция департаменті;

КМ – Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі;

ТЖД – Төтенше жағдайлар департаменті;

ТТО – террористік тұрғыдан осал;

IoT – заттар интернеті.

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары – Жасанды
интеллект және цифрлық даму
Министрінің
2026 жылғы 13 наурыздағы
№ 141/НҚ бұйрығымен
бекітілген "Смарт-қалаларды"
және "смарт-өңірлерді" құру
жөніндегі әдістемесіне
3-қосымша

Стандартты базалық бастамалардың тізбесі

1. Бастама: ЖИ көмекшісі бар қалалық және өңірлік ахуал орталығы

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Деректерді орталықтандырылған жинау және				

талдау (IoT-сенсорлардан, бейнебақылау камераларынан, көлік жүйелерінен, ТКШ, медициналық мекемелерден, білім беру мекемелерінен және басқа ведомстволардан деректерді біріктіру)	иә	иә	жоқ	Ірі қалалар үшін жоғары, шағын қалалар үшін орташа.
ТЖ-ға жедел ден қою	иә	иә	жоқ	Жоғары: кез келген қаладағы төтенше жағдайлар үшін маңызды.
Жедел қызметтермен интеграция	иә	иә	жоқ	Жоғары: тиімді жауап беру үшін қажет.
Қаланың әртүрлі бақылау жүйелерімен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Орташа: шағын қалалар үшін онша маңызды емес.
Ағымдағы жағдайды негізгі параметрлер бойынша бағалау үшін IoT-сенсорлардан, камералардан, сумен жылуды есептеу жүйелерінен интерактивті панельдегі деректерді визуализациялау	иә	иә	жоқ	Жоғары: республикалық және облыстық қалалар үшін тиімді.
Тақырыптық карталар және 3D-модельдер арқылы картада визуализациялау	иә	иә	жоқ	Жоғары: барлық қалаларға қатысты.
Тұрғындар мен бизнес үшін объектілер мен қызметтердің қол жетімділігінің ең төменгі стандарттарын сақтау үшін қалалық ортаны кеңістіктік талдау (иә	иә	жоқ	Жоғары: республикалық және облыстық

объектілердің полицентристік және қадамдық қол жетімділік қағидалары)				қалалар үшін тиімді
ЖИ көмегімен су, ауа, шу және т.б. бақылауінің әртүрлі датчиктерінен жиналатын деректер бойынша экологиялық тәуекелдерді болжау.	иә	иә	жоқ	Орташа: ластану деңгейі жоғары ірі қалалар үшін.
Жайлылық деңгейін бағалау үшін ЖИ-пен интеграция	иә	жоқ	жоқ	Ірі қалаларда жоғары, шағын қалаларда шектеулі.
SDU-мен, ЖМБМК-мен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары:

"ЖИ көмекшісі бар қалалық және өңірлік ахуал орталығы" бастамасына қосымша ретінде өз салаларында жедел мониторингті, талдауды және ден қоюды қамтамасыз ететін мамандандырылған салалық ахуалдық орталықтар (мысалы, полиция департаменті, жылумен жабдықтау, энергетика, сумен жабдықтау қызметтері, білім беру және денсаулық сақтау және басқа салалар бойынша) жұмыс істеуі мүмкін. Мұндай салалық орталықтар бірыңғай цифрлық ортаны қамтамасыз ету және іс-қимылдарды үйлестіру үшін жалпы қалалық ахуалдық орталықпен интеграцияланады.

2. Бастама: ББО 109+ бірыңғай байланыс орталығы

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Мобильді қосымша	иә	иә	жоқ	Ірі қалалар үшін жоғары.
Дауыс беру механизмі	иә	иә	жоқ	Белсенді халқы бар қалаларда жоғары.
Онлайн сауалнамалар	иә	иә	жоқ	Орташа.
Шағымдарды жіберу	иә	иә	иә	Жоғары: барлық деңгейлерде маңызды.
Жақсарту жөніндегі идеялар мен ұсыныстар	иә	иә	иә	Орташа: азаматтардың қатысуы маңызды.
Дауыстық өтініштер	иә	иә	иә	Жоғары: негізгі қажеттілік.

Бейнеқоңыраулар	иә	жоқ	жоқ	Төмен: қосымша опция.
Онлайн чат	иә	жоқ	жоқ	Орташа.
БКДҚ-ға тапсыру	иә	иә	жоқ	Жоғары: әсіресе төтенше жағдайларда
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Сандық экожүйелер үшін жоғары.
Пайдаланушының жеке кабинеті	иә	иә	жоқ	Орташа.
Өтініштердің геометрі	иә	жоқ	жоқ	Орташа.
Хабарламаның әртүрлі түрі (Жеке немесе заңды тұлғаның өтініші бойынша мобильді қосымшада, электрондық пошта арқылы, әлеуметтік желілерде және т.б. Push-хабарламалар)	иә	иә	жоқ	Орташа: ақпараттандыру ыңғайлы, бірақ маңызды емес.
Кері байланыс	иә	иә	иә	Жоғары: барлық қалалар үшін қажет.
Онлайн төлем	иә	иә	жоқ	Орташа: әсіресе ірі қалаларда маңызды.
QR-қызметтерге қол жеткізу	иә	жоқ	жоқ	Төмен.
Telegram-бот / WhatsApp-бот	иә	иә	иә	Орташа: аудандар үшін ыңғайлы.
Қала/аудан жаңалықтары	иә	иә	жоқ	Жоғары: өзекті ақпарат барлық жерде маңызды.
Мемлекеттік органдардың байланыстары/ анықтама	иә	иә	жоқ	Жоғары.
Өтініштерді санаттау	иә	иә	иә (негізгі)	Орташа.
ЖИ көмегімен күнделікті талдау	иә	жоқ	жоқ	Орташа.
Кезектерді басқару	иә	жоқ	жоқ	Төмен.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары.
ТКШ-қызметтер (есептегіштердің				

көрсеткіштерін беру , шарттарды қайта жасауға өтінім беру және т. б.)	иә	иә	жоқ	Жоғары: ыңғайлы болу үшін маңызды.
БЕО-мен интеграциялау	иә	иә	иә	Орташа.

3. Бастама: Бірыңғай есеп айырысу орталығы

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Коммуналдық қызметтер үшін орталықтандырылған есеп айырысу	иә	иә	иә	Жоғары: тұрғындарға қызмет көрсетуді жақсарту үшін маңызды.
ТКШ жүйелерімен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: коммуналдық қызметтерді есепке алу мен есептеуді жақсартады.
Онлайн төлем және қарызды басқару	иә	иә	иә	Жоғары: азаматтар мен басқару органдары үшін қолайлы.
Жылжымайтын мүлікті сатып алу-сату мәмілесін жасау кезінде коммуналдық қызмет көрсету шарттарын қайта ресімдеу жөніндегі қызмет	иә	иә	иә	Жоғары: азаматтар мен басқару органдары үшін қолайлы.
Коммуналдық қызметтерді жеткізушілер мен тұтынушылар арасындағы өзара қарым-қатынастарды есепке алуды жүйелеу	иә	иә	иә	Жоғары: азаматтар мен басқару органдары үшін қолайлы.
Қаланың Ахуалдық орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

4. Бастама: Қалалық көліктің интеграцияланған жүйесі

--	--	--	--	--

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Маршруттар мен рейстерді басқару	иә	иә	жоқ	Жоғары: ірі қалаларда көлікті басқаруды жақсартады.
КҚ жай-күйі, параметрлері және бағыттары туралы деректерді ұсыну	иә	иә	жоқ	Жоғары:
Көлік құралының орналасқан жерін онлайн бақылау	иә	иә	жоқ	Орташа: ірі қалалар үшін өзекті
КҚ рұқсат етілген жылдамдығы мен бағытының асып кетуін бақылау	иә	иә	жоқ	Орташа: ірі қалалар үшін өзекті
Маршруттық тапсырмаларды орындаудың нақты жүрісі мен уақытын бақылау	иә	иә	жоқ	Жоғары: ірі қалалар үшін өзекті
Мобильді қосымшалармен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары: республикалық және облыстық қалалар үшін.
Көлік картасы жүйесімен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары: инфрақұрылымы дамыған ірі қалалар үшін қажет.
Жолаушылар саны мен санаты бойынша, маршруттар мен тасымалдау уақыты бойынша жолаушылар ағынын бақылау	иә	иә	жоқ	Жоғары:
Электрондық билетті енгізу	иә	иә	жоқ	Жоғары: инфрақұрылымы дамыған ірі қалалар үшін қажет
Қолма-қол және қолма-қол ақшасыз төлеудің барлық нысандарын қолдау (банк карталарымен, ұялы телефондармен, смс	иә	иә	жоқ	Жоғары: инфрақұрылымы

және басқалармен байланыссыз төлеуді қоса алғанда)				дамыған ірі қалалар үшін қажет
Жол жүруді тіркеуді және жол жүру ақысын бақылауды жолаушы жүзеге асырады	иә	иә	жоқ	Орташа: инфрақұрылымы дамыған ірі қалалар үшін қажет
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары

5. Бастама: Автотұрақтарды басқарудың автоматтандырылған жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Автотұрақ үшін онлайн төлем	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: ыңғайлылық және төлемді бақылау.
Тұрақ орнының толтырылуын бақылау (датчиктер)	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: тиімді басқаруға мүмкіндік береді.
Жүргізушілерге арналған мобильді қосымша	иә	жоқ	жоқ	Орташа: ыңғайлы, бірақ сандық сауаттылықты қажет етеді.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: жедел талдау және басқару үшін.
Геолокация және бос орындарға навигация	иә	жоқ	жоқ	Орташа: пайдаланушыларға ыңғайлы.
Автоматты төлемді тексеру (камералар)	иә	жоқ	жоқ	Орташа: бұзушылықтарды азайту.
ХҚКО-мен/көлік бойынша деректер базасымен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: деректерді тексеру үшін.
Тұрақ уақыты туралы хабарламалар	иә	жоқ	жоқ	Орташа: айыппұлдан аулақ болуға көмектеседі.
Ай сайынғы жүктеу және төлем талдауы	иә	жоқ	жоқ	Орташа: желіні дамыту үшін маңызды.

Динамикалық баға белгілейтін пилоттық аймақтар	иә	жоқ	жоқ	Төмен: мегаполистерде қолданылады.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: жылдам әрекет ету үшін қажет.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары

6. Бастама: Қаладағы жол қозғалысын басқару жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Бағдаршамдарды интеллектуалды басқару	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: кептелістер мен апаттарды азайтады, ағынды жақсартады.
Трафик датчиктері және жол жүктемесін бақылау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: уақытылы әрекет ету үшін маңызды.
Жүргізушілерге арналған мобильді қосымшалармен интеграция	иә	жоқ	жоқ	Орташа: кептелістер мен жөндеулер туралы хабарлауға көмектеседі.
Ағындарды автоматты реттеу	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: нақты уақыттағы қозғалысты оңтайландырады.
Жол-көлік оқиғалары туралы ескерту	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: қауіпсіздік пен ақпараттандыруды жақсартады.
Автотұрақтарды нақты уақыт режимінде басқару	иә	жоқ	жоқ	Орташа: жолдардағы жүктемені азайтуға көмектеседі.
Қоғамдық көлікпен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: көлік қозғалысын үйлестіруді жақсартады.
Қозғалыс бойынша талдау және есептер	иә	жоқ	жоқ	Орташа: қалалық шараларды жоспарлау және оңтайландыру үшін.
Интеллектуалды белгілер мен көрсеткіштерді қолдау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: ақпараттылық пен қауіпсіздікті арттырады.

Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: орталықтандырылған басқару және бақылау.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары

7. Бастама: Қала автожолдарының сапасына бақылау жүргізу жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Жол бетінің жай-күйінің бақылауі	иә	иә	иә	Жоғары: жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін маңызды.
ЖИ пайдалана отырып, алынған деректерді өңдеу және талдау	иә	иә	иә	Жоғары: жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін маңызды.
Жолдарды жөндеуді болжау	иә	иә	иә	Жоғары: жұмыс пен ресурстарды жоспарлауға көмектеседі.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

8. Бастама: Ақылды аялдамалар

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Кестесі бар цифрлық таблолар	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: жолаушыларға ыңғайлы болу үшін маңызды.
Көлікті нақты уақыт режимінде онлайн бақылау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: ақпаратпен жайлылықты арттырады.
Кешіулер және өзгертулер туралы хабарлау жүйесі	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: уақтылы ақпараттандыру үшін маңызды.
Мобильді құрылғыларға арналған	иә	жоқ	жоқ	

куаттандыру станциялары				Орташа: тұрғындар мен туристер үшін пайдалы.
Қозғалыс сенсорлары бар жарықтандыру	иә	жоқ	жоқ	Орташа: қауіпсіздікті арттырады және энергияны үнемдейді.
Маршруттық ақпараты бар интерактивті экрандар	иә	жоқ	жоқ	Орташа: сапарларды жоспарлауға ыңғайлы.
Аялдамалардағы Wi-Fi	иә	жоқ	жоқ	Орташа: аялдамалардың тартымдылығын арттырады.
ЖИ талдауы бар бейнебақылау камералары	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: қауіпсіздік пен бақылау үшін маңызды.
Төтенше байланыс үшін SOS-батырмалары.	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: қауіпсіздік пен бақылау үшін маңызды.
Экологиялық датчиктер (ауа сапасы, шу)	иә	жоқ	жоқ	Орташа: қалалық ортаның бақылауі.
Аялдаманың жабық бөлігіне арналған жылыту және кондиционерлеу	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: тұрғындар мен туристер үшін пайдалы.
Қаланың мобильді қосымшасымен интеграция	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: ақпараттандырудың бірыңғай жүйесін қамтамасыз етеді.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: жылдам әрекет ету үшін қажет.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары

9. Бастама: Бірыңғай бейнебақылау жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Қоғамдық орындардағы бейнебақылау	иә	иә	жоқ	Жоғары: ірі қалалардағы қауіпсіздік үшін маңызды.

ЖИ пайдалана отырып, бейнебақылауларды өңдеу және талдау	иә	иә	жоқ	Жоғары: ірі қалалардағы қауіпсіздік үшін маңызды
Бет-әлпетті тану жүйесімен интеграция	иә	иә	жоқ	Орташа: халықтығыздығы жоғары ірі қалалар үшін өзекті.
Шұғыл қызметтермен интеграция	иә	иә	жоқ	Жоғары: қалалардың барлық түрлерінің қауіпсіздігі үшін.
Бейнеақпаратты мұрағаттау	иә	иә	жоқ	Орташа: ірі қалалар үшін өзекті
Ж Ж Қ бұзушылықтарын тіркеу	иә	иә	иә	Жоғары: жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қажет.
Деректерді автоматты түрде өңдеу	иә	иә	иә	Жоғары: бұзушылықтарды тиімді бақылау және алдын алу үшін.
Бақылау аймақтары арқылы өтетін көліктерді есепке алу және бақылау	иә	иә	иә	Жоғары: бұзушылықтарды тиімді бақылау және алдын алу үшін
Әкімшілік құқық бұзушылық туралы қаулыларды қалыптастыру және тарату процесін автоматтандыру	иә	иә	иә	Жоғары: бұзушылықтарды тиімді бақылау және алдын алу үшін
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

10. Бастама: ТТО өрт қауіпсіздігін басқару жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Өрт туралы автоматты хабарлау	иә	иә	жоқ	Жоғары: барлық қалалар үшін маңызды.

Тұтануды анықтауға арналған датчиктерді немесе б а с қ а құрылғыларды орнату	иә	иә	жоқ	Жоғары: барлық қалалар үшін маңызды.
Бейнебақылаумен және түгін датчиктерімен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Республикалық және облыстық қалалар үшін жоғары.
Нақты орналасқан жерді автоматты түрде анықтау	иә	иә	жоқ	Ірі қалалар үшін жоғары, шағын қалалар үшін маңыздылығы азырақ.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары

11. Бастама: Қалалық аумақтарды көгалдандыру бақылауы және жасыл желектерді күту

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Өсімдіктердің жай-күйін бақылау үшін датчиктерді пайдалану	иә	жоқ	жоқ	Орташа: ірі қалалар үшін өзекті, шағын қалалар үшін міндетті емес.
Топырақтың ылғалдылығы мен жай-күйінің бақылау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: оңтайлы күтім үшін өзекті.
Ағаштарды түгендеуді есепке алу	иә	иә	жоқ	Орташа: есепке алу және көгалдандыру жоспарлары үшін маңызды.
Абаттандыру жүйелерімен интеграциялау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: аумақтарды тиімді басқару үшін маңызды.
ЖИ көмегімен өсімдіктердің өсуі мен жағдайын талдау және болжау	иә	жоқ	жоқ	Жоғары: жасыл аумақтарды тиімді басқаруға мүмкіндік береді.
Карталармен және геоцифрлық				Орташа: ірі қалалардағы жасыл

жүйелермен интеграция	иә	жоқ	жоқ	аумақтарға күтімді жақсартады.
Жасыл желектер картасы	иә	иә	жоқ	Орташа: көгалдандыруды жоспарлау үшін маңызды.
Жағдайдың нашарлауы және одан арғы іс-қимылдар туралы қызметтерді автоматты түрде хабарлау	иә	жоқ	жоқ	Орташа: күтімді жақсарту және жылдам әрекет ету үшін.
Қаланың Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары

12. Бастама: Қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару жүйесі

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Контейнерлердің толу деңгейін бақылау	иә	иә	жоқ	Жоғары: ҚТҚ шығару тиімділігін арттыру үшін қалалардың барлық түрлері үшін қажет.
Азаматтарға әкету кестелері туралы хабарламалар жүйесі	иә	иә	жоқ	Жоғары: тұрғындармен қарым-қатынасты жақсартады.
Қалдықтардың мөлшерін есепке алу және талдау	иә	иә	жоқ	Жоғары: қалдықтарды басқару және қайта өңдеу үшін маңызды.
Экологиялық бағдарламалармен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Орташа: ірі қалаларда өзекті.
Қоқысты тұрғындардың ақылды бөлуі	иә	иә	жоқ	Жоғары
Қоқысты ақылды шығару	иә	иә	жоқ	Жоғары
	иә	иә	жоқ	Орташа: орталықтандырылға

Ахуалдық орталықпен интеграциялау				н басқару үшін қажет.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	жоқ	Жоғары

13. Бастама: Ақылды электр есептегіштерімен аспаптау және ІОТ көмегімен электрмен жабдықтауды бақылау

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Ақылды электр есептегіштерін орнату	иә	иә	иә	Жоғары: тұтынуды бақылауды жақсарту үшін қажет.
Энергияны басқару жүйесімен интеграция	иә	иә	иә	Жоғары: ресурстарды бақылау және тиімді пайдалану үшін маңызды.
Биллингтік жүйелермен интеграция	иә	иә	иә	Жоғары: есептеу пен есептеуді автоматтандыру үшін қажет.
Көрсеткіштерді автоматты түрде беру	иә	иә	иә	Жоғары: адами факторлар мен қателіктерді азайтады.
Энергияны тұтыну және үнемдеу бойынша есептер	иә	иә	иә	Жоғары: ақпараттандыруды арттырады және шығынын азайтуға көмектеседі.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

14. Бастама: Ақылды су есептегіштерімен аспаптау және ІОТ көмегімен сумен жабдықтауды бақылау

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау

Ақылды су есептегіштерін орнату	иә	иә	иә	Жоғары: тұтынуды дәл есепке алу және ағып кетулермен күресу үшін қажет.
Биллингтік жүйелермен интеграция	иә	иә	иә	Жоғары: есептеу пен есептеуді автоматтандыру үшін қажет.
Көрсеткіштерді автоматты түрде беру	иә	иә	иә	Жоғары: адами факторлар мен қателіктерді азайтады.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

15. Бастама: Ақылды жылумен жабдықтау есептегіштерімен аспаптау және ИОТ көмегімен жылумен жабдықтауды бақылау

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Ақылды жылу есептегіштерін орнату	иә	иә	иә	Жоғары: есептеу пен есептеуді автоматтандыру үшін қажет.
Биллингтік жүйелермен интеграция	иә	иә	иә	Жоғары: есептеу пен есептеуді автоматтандыру үшін қажет.
Көрсеткіштерді автоматты түрде беру	иә	иә	иә	Жоғары: адами факторлар мен қателіктерді азайтады.
Жылуды тұтыну және үнемдеу бойынша есептер	иә	иә	иә	Жоғары: ақпараттандыруды арттырады және шығындарды азайтуға көмектеседі.
Тұтыну бақылауы және жүйенің диагностикасы	иә	иә	иә	Жоғары: жылу шығындарын басқаруға мүмкіндік береді.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: ірі қалалар үшін.

ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары
--	----	----	----	--------

16. Бастама: IoT көмегімен ақылды газ есептегіштерімен аспаптау

Функционалдылық	Республикалық маңызы бар қалалар	Облыс орталықтары және облыстық маңызы бар қалалар	Аудан орталықтары	Қажеттілікті бағалау
Ақылды газ есептегіштерін орнату	иә	иә	иә	Жоғары: қауіпсіздік және газды тұтынуды бақылау үшін маңызды.
Биллингтік жүйелермен интеграция	иә	иә	иә	Жоғары: есептеу пен есептеуді автоматтандыру үшін қажет.
Көрсеткіштерді автоматты түрде беру	иә	иә	иә	Жоғары: адами факторлар мен кателіктерді азайтады.
Газды тұтыну және үнемдеу бойынша есептер	иә	иә	иә	Жоғары: ақпараттандыруды арттырады және шығыниәрды азайтуға көмектеседі.
Ахуалдық орталықпен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары: ірі қалалар үшін.
ЖИ көмекшісі бар қалалық ахуал орталығымен интеграциялау	иә	иә	иә	Жоғары

Аббревиатуралардың толық жазылуы:

ББО – Бірыңғай байланыс орталығы;

БҚДҚ – Бірыңғай кезекшілік-диспетчерлік қызмет;

ЖЖҚ – жол жүрісі қағидалары;

ЖИ – жасанды интеллект;

ЖМБМК – Жылжымайтын мүліктің бірыңғай мемлекеттік каиәстры;

IoT – заттар интернеті;

ТКШ – тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық;

ТЖ – төтенше жағдай;

SDU – Smart Data Ukimet;

ХҚКО – халыққа қызмет көрсету орталығы.

орынбасары – Жасанды
интеллект және цифрлық даму
Министрінің
2026 жылғы 13 наурыздағы
№ 141/НҚ бұйрығымен
бекітілген "Смарт-қалаларды"
және "смарт-өңірлерді" құру
жөніндегі әдістемесіне
4-қосымша

"Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерді" бастамаларын енгізу тиімділігінің негізгі көрсеткіштері

1. Қала әкімі мен өңір әкімінің ЖИ көмекшісі бар қалалық және өңірлік ахуал орталығы

№	КРІ	К Р І сипаттама сы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Деректердің жаңартудың орташа кешігу уақыты (мин)	Ведомстволық жүйедегі деректердің түсуі мен Ахуалдық орталықтағы жаңарту арасындағы орташа уақыт (минут)	Деректердің жаңартудың орташа уақыты	Агрегаттаушы платформаның логтары	Ахуалдық орталық	Күн сайын	≤ 15 (республикалық қалалар) ≤ 30 (облыс орталықтары)	9	Орташа: деректердің жеделдігі уақтылы әрекет ету үшін маңызды
2	Жалпыға ортақ бақылау тақтасының қолжетімділігі (%)	Күнтізбелік айда қоғамдық бақылау тақтасының жұмыс уақытының %	(Қолжетімділік уақыты / Жалпы уақыт) × 100	Платформаның мониторинг жүйесі	Бақылау тақтасының жалпыға қолжетімді порталы	Ай сайын	≥ 99.5%	8	Жоғары: азаматтар мен билік органдарының сенімін қамтамасыз етеді
3	Қолжетімді визуализация	Визуализацияның негізгі түрлерінің саны (графиктер)	Қолжетімді визуализация	Визуализация		Ай сайын	Кемінде 5	6	Орташа: пайдаланушы тәжірибесі мен талдау

	түрлерінің саны	карталар, мнемотехника және т. б.)	түрлерін санау	платформасы	Ахуалдық орталық				сапасын жақсартды
4	Негізгі санаттар бойынша деректердің жаңарту жиілігі	Санаттар бойынша деректердің жаңарту жиілігі: қауіпсіздік, ТКШ, экология, білім беру	Санаттар бойынша жаңартулар арасындағы орташа уақыт	Жаңарту журналдары	Ахуалдық орталық	Күн сайын	Қауіпсіздік ≤1сағ, ТКШ ≤24сағ, Экология ≤1сағ, Білім ≤24сағ	8	Орташа: уақтылы шешім қабылдауға әсер етеді
5	Картада көрсетілген нысандардың пайызы (%)	Деректері бар картада көрсетілген аса маңызды қалалық нысандардың үлесі	(Көрсетілген нысандар саны / Жалпы нысандар) × 100	ГАЖ мәліметтер базасы	ГАЖ-ішкі жүйе	Тоқсан сайын	≥95% (республикалық және облыстық орталықтар)	7	Орташа: кеңістіктік талдау және қалалық ортаның мәселелерін талдау үшін өте маңызды
6	ГАЖ қабаттарының саны	Талдау үшін геоцифрлық жүйенің қолжетімді қабаттарының саны	Қабаттарды санау	ГАЖ платформасы	ГАЖ-ішкі жүйе	Жыл сайын	Кемінде 10	6	Орташа: деректердің кешенді талдау мүмкіндіктерін кеңейтеді
7	Автоматты түрде өңделген инциденттердің пайызы (%)	Оператордың қатысуынсыз жүйемен өңделген инциденттердің %	(Автоматты түрде өңделген инциденттер / Инциденттердің жалпы саны) × 100	Жүйелік журналдар	Ахуалдық орталық	Ай сайын	≥90%	9	Жоғары: операторларға жүктемені азайтады, жауап беру жылдамдығы мен сапасын арттырады
	Байланыс орталығы		(Қоңырау						Қызмет көрсету сапасы

8	на қоңырауға жауап беру уақыты (109)	Нысаналы кезеңде жауап берілген қоңыраулардың үлесі	лар саны $\leq 30/45/60$ -90 сек / Жалпы саны) $\times 100$	Журналдар колл-орт алықтың	ББО 109+	Күн сайын	$\geq 95\%$ / $\geq 85\%$ / $\geq 70\%$	10	үшін маңызды, тұрғындардың қанағаттануына әсер етеді
9	Стандартты мерзім ішінде шешілген өтінімдердің %	Мерзімде өңделген өтінімдердің үлесі	(Өтінімдер белгіленген мерзімде шешілді / Өтінімдердің жалпы саны) $\times 100$	Өтініштер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	$\geq 80\%$ / $\geq 75\%$ / $\geq 60\%$ / $\geq 70\%$	9	Қызметтер жұмысының жеделдігі мен тиімділігіне әсер етеді
10	Өтінім жабылғаннан кейінгі орташа қанағаттану балы	Кері байланыс бойынша сапаны бағалау	Сауалнам адағы тұтынушылардың орташа ұпайы	Сауалнамалар жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	≥ 5 -тен 4 / ≥ 5 -тен 3.5 / ≥ 5 -тен 3	8	Қызмет көрсету сапасын қабылдауға және тұрғындардың сеніміне әсер етеді
11	Өрт сөндіру және жедел жәрдемнің келу уақыты	Стандартты уақыт шеңберінде келген қоңыраулардың үлесі	(Келуімен шақырулар $\leq 6/7-10/10-15$ мин / Барлығы) $\times 100$	Шұғыл көмек көрсету жүйесі	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Күн сайын	$\geq 90\%$ / $\geq 85\%$ / $\geq 70\%$ / $\geq 80\%$	10	Қауіпсіздіктің негізгі көрсеткіші рейтингке әсер етеді
12	Ірі оқиғалардың саны (өрттер, авариялар)	Ірі оқиғалардың санын азайту	Оқиғаларды айлар бойынша азайтуды салыстыру	Оқиғалар базалары	ТЖ мониторингінің жүйесі	Ай сайын	-5–10% / -3–5% / (бойынша мүмкіндіктер)	9	Ескерту тиімділігінің және әлеуметтік тұрақтылықтың маңызды индикаторы
13	Ауыр қылмыст	Ауыр қылмыст	Қылмыстар санының азаюын айлар	Полиция	Қауіпсіздікті	Ай сайын	-5–10% / -3–5% /	9	Қоғамдық қауіпсіздікке және органдар

	ардың динамикасы	ар санын азайту	бойынша салыстыру		қамтамасыз ету жүйесі		ең аз төмендеу		ға деген сенімге әсер етеді
14	Жолдар мен шұңқырларды уақытылы жөндеу	Мерзімін де орындалған жөндеулердің үлесі	(Жөндеу жұмыстары белгіленген мерзімде / жалпы көлемде орындалды) × 100	Т К Ш өтінімдер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	≥80% / ≥ 75% / ≥ 60%	8	Қала инфрақұрылымының сапасына әсер етеді
15	Көше жарығын уақытылы жөндеу	Стандартты мерзімдегі жөндеулердің үлесі	(Өтінімдердің мерзімінде / жалпы санында орындалды) × 100	Т К Ш өтінімдер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	≥80% / ≥ 75% / ≥ 60%	8	Қаладағы қауіпсіздік пен жайлылық үшін маңызды
16	Қоғамдық көлікте жүрудің орташа уақыты	Жол жүру уақытын қысқарту	бастапқы көрсеткішпен салыстырғанда уақыттың % қысқаруы	Көлік жүйесі	Интеграцияланған көлік жүйесі	Жыл сайын	-5–10% / -3–5% / тұрақтандыру	9	Қалалық мобильділік сапасының негізгі көрсеткіші
17	Ауаның ластану және шығарындылар деңгейі	Ластануды азайту	Ластаушы заттардың мәндерін нормалармен салыстыру	Экологиялық датчиктер	Экологияларды мониторингілеу жүйесі	Апта сайын	Нормаларға сәйкестік / Сәйкестік / Мүмкіндігінше	10	Халықтың денсаулығы мен тұрмыс сапасына әсер етеді
18	Қоқыстарды уақтылы жинау және бұзушылықтарды жою	Уақытылы орындалған жұмыстардың үлесі	(Уақытында / Жалпы саны бойынша орындалды) × 100	Т К Ш жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	≥80% / ≥ 75% / ≥ 60%	8	Қалалық ортаның тазалығы мен жайлылығы үшін маңызды
19	Қалдыктарды сұрыптау және қайта	Сұрыпталған қалдықта	(Кәдеге жаратылды /		Қ Т Қ жүйесі	Ай сайын	40%-ға дейін / 30%-ға дейін / Ең	9	Экологиялық тұрақты

3	Азаматтардың қанағаттану деңгейі (10 балдан)	Жүгінгеннен кейінгі сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Қаланың беделі мен рейтингіне әсер етеді, қызмет көрсету сапасын көрсетеді
4	Кезеңдегі (айдағы) өтініштердің саны	Бір айдағы өтініштердің жалпы саны	Σ Өтініштер	Өтініштер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	$\geq 100\ 000 / \geq 30\ 000 / \geq 5\ 000$	7	Орташа: Сервистің қажеттілігін көрсетеді, рейтингке жанама әсер етеді
5	Мамандандырылған қызметтерге жіберілген сұраныстардың пайызы (%)	Эскалацияны талап ететін өтініштердің үлесі	Қызметтерге ауыстырылды / Барлығы $\times 100\%$	Өтініштер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	$\leq 10 / \leq 15 / \leq 20$	7	Орташа: Процестерді оңтайландыру үшін маңызды мамандандырылған қызметтердің жүктемесіне әсер етеді
6	Инциденттерді шешу уақыты (сағат)	Өтініштен шешімге дейінгі орташа уақыт	Σ Шешім қабылдау уақыты / Инциденттер саны	Өтініштер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	$\leq 24 / \leq 36 / \leq 48$	8	Жоғары: Тиімділік пен қанағаттануға әсер етеді, халықаралық индекстерге енгізілген
	Қайталанған шағымда	Қайталанған шағымда	Қайталанған шағымда						Орташа: Мәселелерді шешу сапасын көрсетеді

7	ры бар өтініштердің пайызы (%)	р түскен өтініштердің үлесі	р / Барлығы ×100%	Өтініштер жүйесі	ББО 109+	Ай сайын	≤2 / ≤5 / ≤10	8	, қызметке деген сенімділікке әсер етеді
---	--------------------------------	-----------------------------	-------------------	------------------	----------	----------	---------------	---	--

3. Бірыңғай есеп айырысу орталығы

№	КРІ	К Р І сипаттама сы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Уақтылы жасалған төлемдердің пайызы (%)	Мерзімге дейін енгізілген төлемдердің үлесі	Уақтылы / Барлығы ×100%	Биллинг-жүйе	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Ай сайын	≥98 / ≥95 / ≥90	10	Жоғары: ТКШ-ның қаржылық тұрақтылығы, қаланы басқару рейтингіне әсер етеді
2	Берешек пайызы (%)	Мерзімі өткен төлемдердің үлесі	Мерзімі өткен / Барлығы ×100%	Биллинг-жүйе	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Ай сайын	≤2 / ≤5 / ≤10	10	Жоғары: Қаржылық тәртіп, ашықтық рейтингі үшін өте маңызды
3	Өңделген төлемдердің саны (ай)	Бір айдағы төлемдердің жалпы саны	∑ Төлемдер	Биллинг-жүйе	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Ай сайын	≥1 млн / ≥300 мың / ≥30 мың	8	Орташа: Жұмыс ауқымы, сервиске сұранысты көрсетеді
4	Төлемді өңдеудің орташа уақыты (сағат)	Қаражаттың түсуінен бастап есептелуіне дейінгі уақыт	∑ Төлемдердің уақыты / саны	Биллинг-жүйе	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Ай сайын	≤1 / ≤2 / ≤4	8	Орташа: Жеделділік қызмет көрсету мен қанағаттануға әсер етеді
5	Есептеулерді автоматтандыру	Автоматтандырудың үлесі	Автоматтандырыл	Биллинг-жүйе	Бірыңғай есеп	Токсан сайын бірақ	≥90 / ≥70 / ≥50	7	Орташа: Тиімділікке әсер етеді,

	деңгейі (%)	операцияларды жүргізу	ған / Барлығы $\times 100\%$		айырысу орталығы				рейтингке жанама әсер етеді
6	Қате есептеулер бойынша өтініштердің пайызы (%)	Есептеулердегі қателер бойынша өтініштердің үлесі	Қате есептеулер / Жалпы есептеулер $\times 100\%$	Өтініштер жүйесі	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Ай сайын	$\leq 1 / \leq 2 / \leq 5$	8	Орташа: Есеп айырысу сапасы, тұрғындардың сеніміне әсер етеді
7	Пайдаланушылардың қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	Бірыңғай есеп айырысу орталығы	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Жүйеге деген сенімділікке және қала рейтингіне әсер етеді

4. Қалалық көліктің интеграцияланған жүйесі

№	КРІ	КРІ сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме (сі бар қала рейтингіне әсері)
1	Көлікті күтудің орташа уақыты (мин)	Аялдама күтудің орташа уақыты	\sum Рейстердің уақыты / саны	Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Ай сайын	$\leq 5 / \leq 7 / \leq 10$	10	Жоғары: Қалалық мобильділіктің сапасы үшін маңызды, халықаралық индекстерге енгізілген
2	Жоспарланған кестенің орындалу үлесі (%)	Кесте бойынша орындалған рейстердің үлесі	Кестеде / Барлығы $\times 100\%$	Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Ай сайын	$\geq 95 / \geq 90 / \geq 85$	9	Жоғарысы: Көлікке деген сенімге, өмір сапасына әсер етеді
3	Тасымалданған жолаушы	Бір айдағы жолаушы		Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Ай сайын		8	Орташа: Көлік жүйесінің ауқымы мен

	лар саны (ай)	лардың жалпы саны	∑ Жолаушылар				≥10 млн / ≥2 млн / ≥200 мың		қамтылуы
4	Көліктің басқа түрлерімен интеграция деңгейі	Интеграциялар саны (метро, такси, вело және т.б.)	Интеграциялар саны	Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Тоқсан сайын	≥4 / ≥2 / ≥1	8	Орташа: Қаланың ыңғайлылығы мен цифрлық жетілуіне әсер етеді
5	Қолма-қол ақшасыз төлемдер пайызы (%)	Қолма-қол ақшасыз төлеммен жол жүру үлесі	Қолма-қол ақшасыз / Барлығы ×100%	Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Ай сайын	≥90 / ≥70 / ≥40	8	Орташа: Цифрландыру, ашықтық пен рейтингке әсер етеді
6	Жолаушылардың қанағаттану деңгейі (10 балдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	ҚКИЖ	Тоқсан сайын	≥9 / ≥8 / ≥7	9	Жоғары: Өмір сапасы, халықаралық индекстерге енгізілген
7	Апаттармен оқыс оқиғалардың саны (1 млн сапарға)	1 миллион сапарға арналған апаттар	Апаттар / (Сапарлар /1 млн)	Көлік жүйесі	ҚКИЖ	Ай сайын	≤2 / ≤5 / ≤10	9	Жоғары: Қауіпсіздік, сеніммен рейтинг үшін маңызды

5. Автотұрақтарды басқарудың автоматтандырылған жүйесі

№	КРІ	КРІ сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме (сі бар қала рейтингіне әсері)
1	Автоматтандырылған автотұрақтардың пайызы (%)	Автоматтандырумен автотұрақтардың үлесі	Автоматтандырылған / Барлығы ×100%	Көлік қоятын орындар жүйесі	АБАЖ	Тоқсан сайын	≥90 / ≥70 / ≥40	10	Жоғары: Қалалық органы цифрландыруға әсер етеді, көлік кептелісін азайтады
									Орташа: Қалалық

7	Жолдағы оқиғаларға әрекет ету уақыты (мин)	Оқиғаны жоюға кеткен уақыт	Σ Оқиғалардың уақыты / саны	Қозғалыс мониторингі жүйесі	ЖҚБЖ	Ай сайын	$\leq 10 / \leq 20 / \leq 30$	9	Жоғарысы: Көлік жүйесінің қауіпсіздігі мен тұрақтылығына әсер етеді
---	--	----------------------------	------------------------------------	-----------------------------	------	----------	-------------------------------	---	---

7. Қала автожолдарының сапасына бақылау жүргізу жүйесі

№	КРІ	К Р І сипаттама сы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (Р/О/Ро)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Жоғары сапалы жол жабындысы бар жолдардың пайызы (%)	Жағдайы жақсы жолдардың үлесі	Жақсы жабындысы бар км / Барлығы км $\times 100\%$	Жол мониторингі жүйесі	ЖСМЖ	Токсан сайын	$\geq 90 / \geq 80 / \geq 60$	10	Жоғары: Қауіпсіздік үшін маңызды, инфрақұрылым рейтингіне әсер етеді
2	Анықталған ақаулардың саны (100 км-ге)	100 шақырым жолдағы ақаулар	Ақаулар / (Жолдардың ұзындығы/100)	Жол мониторингі жүйесі	ЖСМЖ	Ай сайын	$\leq 3 / \leq 5 / \leq 10$	8	Орташа: Жолдардың сапасы мен қауіпсіздігіне әсер етеді
3	Ақауларды жоюдың орташа уақыты (күн)	Анықтаудан жоюға дейінгі уақыт	Σ Ақаулардың уақыты / саны	Жол мониторингі жүйесі	ЖСМЖ	Ай сайын	$\leq 3 / \leq 5 / \leq 10$	8	Орташа: Жылдамдық сенім мен рейтингке әсер етеді
4	Автоматтандырылған мониторингтің пайызы (%)	IoT-бақылауы бар жолдардың үлесі	Автоматтандырылған мониторинг / Барлығы $\times 100\%$	Жол мониторингі жүйесі	ЖСМЖ	Токсан сайын	$\geq 80 / \geq 50 / \geq 20$	7	Орта: Цифрландыру қаланың жетілуіне әсер етеді
5	Жолдардың сапасына шағымда	1000 тұрғынға	Шағымдар / (Өтініштер жүйесі	ЖСМЖ	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	7	Орташа: Қызмет көрсету сапасы, тұрғындардың

	рдың пайызы (%)	шағымда р	Тұрғындар/1000)						қанағаттануына әсер етеді
6	Жолдардың жай-күйіне қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	ЖСМЖ	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Инфрақұрылымның сенімділігі мен рейтингіне әсер етеді
7	Жоспарлы жөндеуі бар жолдардың пайызы (%)	Тұрақты жөнделетін жолдардың үлесі	Жоспарлы жөндеу / Барлығы $\times 100\%$	Жол мониторингі жүйесі	ЖСМЖ	Жыл сайын	$\geq 90 / \geq 80 / \geq 60$	8	Орташа: Инфрақұрылымның ұзақ мерзімді тұрақтылығына әсер етеді

8. Ақылды аялдамалар

№	КРІ	КРІ сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Ақылды функциялармен тоқтау пайызы (%)	Цифрлық сервисі бар аялдамалардың үлесі	Ақылды аялдамалар / Барлығы $\times 100\%$	Көлік жүйесі	Ақылды аялдамалар	Токсан сайын	$\geq 80 / \geq 50 / \geq 20$	9	Жоғары: Қалалық ортаны цифрландыруға, жолаушылардың жайлылығына әсер етеді
2	Аялдамада көліктің орташа күту уақыты (мин)	Күту уақыты	\sum Рейстердің уақыты / саны	Көлік жүйесі	Ақылды аялдамалар	Ай сайын	$\leq 5 / \leq 7 / \leq 10$	10	Жоғары: Қалалық мобильділіктің сапасы, халықаралық индекстерге енгізілген
3	Онлайн-тәблдан тоқтау	Электрондық	Электрондық таблосы бар аялдамалар	Көлік жүйесі		Токсан сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	8	Орташа: Ақпараттылыққа және қолайлы

	пайызы (%)	таблонның үлесі	а р / Барлығы $\times 100\%$		Ақылды аялдамалар				ыққа әсер етеді
4	Wi-Fi бар аялдамалардың пайызы (%)	Wi-Fi арқылы бөлісу	Wi-Fi бар аялдамалар / Барлығы $\times 100\%$	Көлік жүйесі	Ақылды аялдамалар	Тоқсан сайын	$\geq 50 / \geq 30 / \geq 10$	7	Орташа: Цифрландыру, қанағаттануға әсер етеді
5	Аялдамаларға шағымдардың пайызы (%)	1000 пайдаланушыға шаққандағы шағымдар	Шағымдар / (Жолаушылар / 1000)	Өтініште р жүйесі	Ақылды аялдамалар	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	7	Орташа: Қызмет көрсету сапасы тұрғындардың сеніміне әсер етеді
6	Аялдамаларға қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	Ақылды аялдамалар	Тоқсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Қалалық инфрақұрылымға деген сенімге әсер етеді
7	Бейнебақылау орнатылған аялдамалар пайызы (%)	Камералардың үлесі	Бейнебақылау орнатылған аялдамалар / Барлығы $\times 100\%$	Көлік жүйесі	Ақылды аялдамалар	Тоқсан сайын	$\geq 80 / \geq 50 / \geq 20$	8	Орташа: Қауіпсіздік пен тәртіпке әсер етеді

9. Бірыңғай бейнемониторинг жүйесі

№	КРІ	К Р І сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Жолдарды фото-бейне жазба камераларымен қамту пайызы (%)	Камералары бар жолдардың үлесі	Камералары бар жолдар / Барлығы $\times 100\%$	Бейнебақылау жүйесі	ФБТ	Тоқсан сайын	$\geq 80 / \geq 50 / \geq 20$	9	Жоғары: Қауіпсіздік пен ашықтыққа әсер етеді
	Анықталған бұзушылықтар	1000 көлікке шаққанда	Бұзушылықтар / (Орташа: Бақылау және профилактика

2	Ықтар саны (1000 көлікке)	Ғы (бұзушылықтар)	Автокөліктер/1000)	ФБТ жүйесі	ФБТ	Ай сайын	$\geq 50 / \geq 30 / \geq 10$	8	шараларының тиімділігін бейнелейді
3	Бұзушылықтарды автоматты түрде өңдеу пайызы (%)	Автоматтандырылған шешімдердің үлесі	Автоматты түрде өңделген / Барлығы $\times 100\%$	ФБТ жүйесі	ФБТ	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	8	Орташа: Цифрландыру мен ашықтыққа әсер етеді
4	Бұзушылықты өңдеудің орташа уақыты (мин)	Тіркеуден хабарламаға дейінгі уақыт	\sum Бұзушылықтардың уақыты / саны	ФБТ жүйесі	ФБТ	Ай сайын	$\leq 10 / \leq 20 / \leq 30$	8	Орташа: Тиімділік, тұрғындардың сеніміне әсер етеді
5	Төленген айыппұлдардың пайызы (%)	Төленген айыппұлдардың үлесі	Төленген / Барлығы $\times 100\%$	ФБТ жүйесі	ФБТ	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 80 / \geq 60$	8	Орташа: Қаржылық тәртіп пен рейтингке әсер етеді
6	Жүйемен анықталған оқиғалар саны (ай)	Бір айдағы оқиғалар	\sum Оқыс Оқиғалар	Бейнебақылау жүйесі	Бейнемониторинг	Ай сайын	$\geq 1000 / \geq 300 / \geq 50$	8	Орташа: Жүйенің тиімділігі, қауіпсіздікке әсер етеді
7	Бейненің автоматты өңделу пайызы (%)	Автоматтандырудың үлесі	Автоматты / Барлығы $\times 100\%$	Бейнебақылау жүйесі	Бейнемониторинг	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	8	Орташа: Цифрландыру, қаланың жетілуіне әсер етеді
8	Оқиғаға орташа әрекет ету уақыты (мин)	Тіркеуден бастап жауап беруге дейінгі уақыт	\sum Уақыт / Оқиғалар саны	Бейнебақылау жүйесі	Бейнемониторинг	Ай сайын	$\leq 10 / \leq 20 / \leq 30$	9	Жоғары: Тиімділік, қауіпсіздікке әсер етеді
9	Жалған іске қосылу пайызы (%)	Жалғандабылдардың үлесі	Жалған / Барлығы $\times 100\%$	Бейнебақылау жүйесі	ФБТ, Бейнемониторинг	Ай сайын	$\leq 1 / \leq 2 / \leq 5$	7	Орташа: Жүйенің сапасы, тұрғындардың сенімі

10. ТТО өрт қауіпсіздігін басқару жүйесі

№	КРІ	К Р І сипаттама сы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме (сі бар қала рейтингіне әсері)
1	Өртке шақыруға әрекет ету уақыты (мин)	Өрт сөндірушілерді қабылдаудан бастап шығуға дейінгі орташа уақыт	Σ Жауап беру уақыты / Шақырулар саны	Шақырулар журналдары	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Ай сайын	$\leq 5 / \leq 7 / \leq 10$	10	Жоғары: Қауіпсіздік үшін маңызды, халықаралық индекстерге енгізілген
2	Мерзімді өңделген шақырулардың пайызы (%)	Стандарт шегінде жауап берілген қоңыраулардың үлесі	Мерзімді / Барлығы $\times 100\%$	Шақырулар журналдары	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Ай сайын	$\geq 98 / \geq 95 / \geq 90$	9	Жоғары: Тәртіп және әрекет ету сапасы
3	Жалған іске қосылу пайызы (%)	Жалған дабылдардың үлесі	Жалған / Барлығы $\times 100\%$	Шақырулар журналдары	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Ай сайын	$\leq 1 / \leq 2 / \leq 5$	8	Орташа: Жүйенің сапасы және тұрғындардың сенімі
4	Автоматтандырылған ескертулер пайызы (%)	Автоматты ескертулердің үлесі	Автоматты / Барлығы $\times 100\%$	Құлақтандыру жүйесінің журналдары	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Ай сайын	$\geq 80 / \geq 60 / \geq 30$	8	Орташа: Цифрландыру, ден қою жылдамдығына әсер етеді
5	Қайталанған қоңыраулар бойынша оқиғалардың пайызы (%)	Бір объект бойынша қайталанған қоңыраулардың үлесі	Қайталанған / Барлығы $\times 100\%$	Шақырулар журналдары	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	7	Орташа: Себептердің жоюдың сапасы
6	Датчиктермен жабдықталған объектілердің	IoT-датчиктері бар	Жабдықталған /	Датчиктердің тізілімі	Өрт қауіпсіздігі жүйесі	Тоқсан сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	9	Жоғары: Инфрақұ

4	Ған мониторингі бар контейнерлік алаңдардың пайызы (%)	IoT-бақылауы бар алаңдардың үлесі	Бақыланатын / Барлығы $\times 100\%$	ҚТҚ жүйесі	ҚТҚ	Токсан сайын	$\geq 70 / \geq 50 / \geq 20$	8	Орташа: Цифрландыру, жинау тиімділігіне әсер етеді
5	Қалдықтың шығарудың орташа уақыты (сағат)	Толтырудан шығаруға дейінгі уақыт	\sum Алаңдардың уақыты / саны	ҚТҚ жүйесі	ҚТҚ	Ай сайын	$\leq 6 / \leq 12 / \leq 24$	8	Орташа: Тиімділік, экология мен жайлылыққа әсер етеді
6	ҚТҚ жүйесімен қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	ҚТҚ	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Өмір сапасы, қалалық инфрақұрылымға деген сенім

13. Ақылды электр есептегіштерімен аспаптау және IoT көмегімен электрмен жабдықтауды бақылау

№	КРІ	КРІ сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме (сі бар қала рейтингіне әсері)
1	Ақылды электр есептегіштері бар ғимараттардың пайызы (%)	IoT-есептегіштері бар ғимараттардың үлесі	Ақылды есептегіштері бар ғимараттар / Барлығы $\times 100\%$	Электрмен жабдықтау жүйесі	Энергомониторинг жүйесі	Токсан сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	10	Жоғары: Инфрақұрылымды цифрландыру, Smart City рейтингіне әсер етеді
2	Электрмен жабдықтаудағы апаттардың жоюдың орташа уақыты (мин)	Ақаулықтан қалпына келтіруге дейінгі уақыт	\sum Апаттардың уақыты / саны	Электрмен жабдықтау жүйесі	Энергомониторинг жүйесі	Ай сайын	$\leq 30 / \leq 60 / \leq 120$	9	Жоғары: Жайлылық пен қауіпсіздік үшін маңызды

3	Тұтынуды автоматтандырылған есепке алу пайызы (%)	Автоматтандырылған деректердің үлесі	Автоматтандырылған / Барлығы $\times 100\%$	Электрмен жабдықтау жүйесі	Энергомониторинг жүйесі	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	9	Жоғары: Ашықтық пен тиімділікке әсер етеді
4	Электрмен жабдықтауға шағымдардың пайызы (1000 тұрғынға шаққанда)	1000 тұрғынға шағымдар	Шағымдар / (Тұрғындар/1000)	Өтініштер жүйесі	Энергомониторинг жүйесі	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	8	Орташа: Қызмет көрсету сапасы, тұрғындардың қанағаттануына әсер етеді
5	Электрмен жабдықтаумен қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	Энергомониторинг жүйесі	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғарысы: Өмір сапасы, инфрақұрылымға деген сенім

14. Ақылды су есептегіштерімен аспаптау және ИОТ көмегімен сумен жабдықтауды бақылау

№	КРІ	КРІ сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	КРІ мәні (баллдар)	Негіздеме сі бар қала рейтингіне әсері
1	Ақылды су есептегіштері бар ғимараттардың пайызы (%)	IoT-су есептегіштері бар ғимараттардың үлесі	Ақылды есептегіштері бар ғимараттар / Барлығы $\times 100\%$	Сумен жабдықтау жүйесі	Су мониторинг жүйесі	Токсан сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	10	Жоғары: Инфрақұрылымды цифрландыру, Smart City рейтингіне әсер етеді
2	Сумен жабдықтаудағы апаттардың жоюдың	Ақаулықтан қалпына келтіруге	Σ Апаттар	Сумен жабдықтау жүйесі	Су мониторинг	Ай сайын	$\leq 30 / \leq 60 / \leq 120$	9	Жоғары: Жайлылық пен қауіпсізді

2	ы жоюдың орташа уақыты (мин)	қалпына келтіруге дейінгі уақыт	уақыты / саны	Жылумен жабдықтау жүйесі	Жылу монитори нгі жүйесі	Ай сайын	$\leq 30 / \leq 60 / \leq 120$	9	ық пен қауіпсіздік үшін маңызды
3	Жылуды тұтынуды автоматтандырылған есепке алу пайызы (%)	Автоматтандырылған деректердің үлесі	Автоматтандырылған / Барлығы $\times 100\%$	Жылумен жабдықтау жүйесі	Жылу монитори нгі жүйесі	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	9	Жоғары: Ашықтық пен тиімділікке әсер етеді
4	Жылумен жабдықтауға шағымдардың пайызы (1000 тұрғынға шаққанда)	1000 тұрғынға шағымдар	Шағымдар / (Тұрғындар/1000)	Өтініштер жүйесі	Жылу монитори нгі жүйесі	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	8	Орташа: Қызмет көрсету сапасы, тұрғындардың қанағаттануына әсер етеді
5	Жылумен жабдықтауға қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	Жылу монитори нгі жүйесі	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Өмір сапасы, инфрақұрылымға деген сенім

16. IoT көмегімен ақылды газ есептегіштерімен аспаптау

№	KPI	KPI сипаттамасы	Есептеу формуласы	Деректер көзі	Цифрлық жүйе/ішкі жүйе	Түсіру жиілігі	Нысаналы мәні (P/O/Po)	KPI мәні (баллдар)	Негіздеме (сі бар қала рейтингіне әсері)
1	Ақылды газ есептегіштері бар ғимараттардың пайызы (%)	IoT-газ есептегіштері бар ғимараттардың үлесі	Ақылды есептегіштері бар ғимараттар / Барлығы $\times 100\%$	Газбен жабдықтау жүйесі	Газмониторинг жүйесі	Токсан сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	10	Жоғары: Инфрақұрылымды цифрландыру, Smart City рейтингіне әсер етеді
	Газбен жабдықтаудағы	Ақаулықтан							Жоғары: Қауіпсіздік

2	апаттарды жоюдың орташа уақыты (мин)	қалпына келтіруге дейінгі уақыт	Σ Апаттардың уақыты / саны	Газбен жабдықтау жүйесі	Газмониторинг жүйесі	Ай сайын	$\leq 30 / \leq 60 / \leq 120$	9	ік пен жайлылық үшін маңызды
3	Газды тұтынуды автоматтандырылған есепке алу пайызы (%)	Автоматтандырылған деректердің үлесі	Автоматтандырылған / Барлығы $\times 100\%$	Газбен жабдықтау жүйесі	Газмониторинг жүйесі	Ай сайын	$\geq 90 / \geq 70 / \geq 40$	9	Жоғары: Ашықтық пен тиімділікке әсер етеді
4	Газбен жабдықтауға шағымдардың пайызы (1000 тұрғынға шаққанда)	1000 тұрғынға шағымдар	Шағымдар / (Тұрғындар/1000)	Өтініштер жүйесі	Газмониторинг жүйесі	Ай сайын	$\leq 2 / \leq 5 / \leq 10$	8	Орташа: Қызмет көрсету сапасы, тұрғындардың қанағаттануына әсер етеді
5	Газбен жабдықтауға қанағаттану деңгейі (10 баллдан)	Сауалнамалар бойынша бағалау	Орташа балл	Сауалнамалар жүйесі	Газмониторинг жүйесі	Токсан сайын	$\geq 9 / \geq 8 / \geq 7$	9	Жоғары: Өмір сапасы, инфрақұрылымға деген сенім

Аббревиатуралардың толық жазылуы:

А (Applicable) – қолданылатын;

АБАЖ – автотұрақтарды басқарудың автоматтандырылған жүйесі;

АО – аудан орталықтары;

ББО – Бірыңғай байланыс орталығы;

ГАЗ – геоцифрлық жүйе;

ЖИ – жасанды интеллект;

ЖСМЖ – жолдардың сапасын мониторингілеу жүйесі;

ЖҚБЖ – жол жүру қозғалысын басқару жүйесі;

IoT – заттардың интернеті;

ҚКИЖ – қалалық көлік жүйесінің интеграцияланған жүйесі;

KPI – тиімділіктің негізгі көрсеткіші;

ҚТҚ – қатты тұрмыстық қалдықтарды басқару жүйесі;

NA (Not Applicable) — қолданылмайды;

О – облыс орталықтары;
Р – республикалық маңызы бар қалалар;
ТКШ – тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық;
ТТО – террористтік тұрғыдан осал;
ФБТ – фотобейнетіркеу.

Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары – Жасанды
интеллект және цифрлық даму
Министрінің
2026 жылғы 13 наурыздағы
№ 141/НҚ бұйрығымен
бекітілген "Смарт-қалаларды"
және "смарт-өңірлерді" құру
жөніндегі әдістемесіне
5-қосымша

"Смарт-қалаларды" және "смарт-өңірлерді" бастамаларын жүзеге асыруды бағалау (Boston CityScore әдістемесі негізінде)

Бағалау әдістемесі қала мен өңірді басқару тиімділігін өмір сүру қызметінің негізгі бағыттары бойынша талдау кезінде объективтілік пен ашықтықты қамтамасыз етуге, технологиялық дамуды ынталандыруға және халықты цифрлық трансформация үдерістеріне тартуға арналған.

1.1. Бағалау құрылымы.

1.1. Қазақстандағы "смарт қала" және "смарт өңірлер" бастамаларын іске асыруды бағалау интегралдық индекс (CityScore-Қазақстан) түрінде 0–100 шкаласы бойынша қалыптастырылады және мыналар негізінде есептеледі:

а) негізгі бастамалар — тиімділіктің негізгі көрсеткіштері (KPI) бойынша Әдістемеге 4-қосымшаға сәйкес;

б) қосымша бастамалар — осы Қосымшаның 2.2-тармағына сәйкес.

1.2. SDU-дағы жергілікті атқарушы органдардың (ЖАО) ақпараттық жүйелерін SDU-мен интеграциялау арқылы алынған деректер негізінде қолмен енгізу қателерін азайту мақсатында KPI есептеледі.

1.3. Бағалаудың қорытынды нәтижелері мынадай рейтингтерді қалыптастыру үшін пайдаланылады:

а) республикалық маңызы бар "смарт-қалалар" рейтингі (әрбір қала бойынша жеке-жеке);

б) облыс аумағындағы елді мекендердің, оның ішінде облыстық маңызы бар қалалар мен аудан орталықтарының (АО) нәтижелерін агрегаттау негізінде "смарт-өңірлер" (облыстар) рейтингі (осы Қосымшаның 5-бөлімі).

2. Есептеу кезеңдері.

2.1. Негізгі бастамалар.

2.1.1. Деректерді жинау және қалыпқа келтіру.

1) Әрбір КРІ үшін кезең (күн, апта, ай, тоқсан, жыл) үшін нақты мән белгіленеді.

2) КРІ-дің нақты мәндерінің дереккөзі SDU деректері (интеграциялар арқылы) болып табылады, егер өтпелі кезеңге уәкілетті орган өзгеше тәртіпті белгілемесе.

2.1.2. Әкімшілік санаттар үшін КРІ қолданылуы (A/NA/ND).

а) Әрбір КРІ үшін мынадай белгі белгіленеді:

- A (Applicable) — КРІ тиісті әкімшілік санат үшін қолданылады (есептеуге міндетті);

- NA (Not Applicable) — КРІ тиісті әкімшілік санат үшін қолданылмайды (қажет етілмейді/көзделмеген);

- ND (No Data) — КРІ қолданылады (A), бірақ есепті кезеңде SDU жүйесінде деректер жоқ.

б) A/NA белгісі әкімшілік санаттар бойынша базалық бастамалардың функционалына қойылатын талаптар негізінде нормативтік түрде белгіленеді (оның ішінде 3-қосымшаға сәйкес және/немесе 4-қосымшада КРІ сипаттамасында бекітіледі).

с) NA мәртебесі бар КРІ есепке алынбайды және қорытынды балды төмендетпейді (салмақтарды нормалау кезінде бөлімнен алынып тасталады).

2.1.3. КРІ-ді нормалау (0–1 шкаласына келтіру).

а) Әрбір КРІ бойынша бағалау 0-ден 1-ге дейінгі аралыққа келтіріледі (0 — төмен нәтиже, 1 — мақсатқа қол жеткізілді).

б) "≥" түріндегі мақсатты мәндері бар КРІ үшін қолданылады:

$$S_{kpi} = \min\left(\frac{F}{T}, 1\right)$$

мұнда F — нақты мән, T — 4-қосымшаға сәйкес тиісті санат үшін белгіленген мақсатты мән.

с) "≤" түріндегі мақсатты мәндері бар КРІ үшін қолданылады:

$$S_{kpi} = \min\left(\frac{T}{F}, 1\right)$$

(Егер КРІ-дің мән-мағынасына сәйкес келсе, F=0 болған жағдайда S_kpi=1 мәніне жол беріледі).

д) Мақсатты динамикасы бар КРІ үшін (мысалы, "5–10%-ға төмендету") есептеу базалық кезеңмен салыстыру арқылы жүргізілуіне жол беріледі:

$$S_{kpi} = \min\left(\frac{\Delta_{fact}}{\Delta_{target}}, 1\right)$$

2.1.4. Бөлімдердің салмақтары.

а) Бөлімдердің үлестік салмақтары белгіленеді (жиынтығы 100 балл):

Бөлім	Арнайы салмақ (%)	Ескертпе
Қаланы басқару	25	Қала жұмысының тиімділігінің негізгі драйвері барлық процестерді үйлестіруге және халықтың қызмет көрсету сапасына қанағаттануының жалпы деңгейіне әсер етеді
Қауіпсіздік	25	Қоғамдық тәртіпті және азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудің аса маңызды саласы әлеуметтік тұрақтылыққа тікелей әсер етеді
Көлік және логистика	20	Қалалық мобильділік пен қолжетімділікті қамтамасыз етеді, қаланың өмір сүру сапасы мен экономикалық дамуына айтарлықтай ықпал етеді
Экология	15	Халықтың тұрақты дамуы мен денсаулығы үшін маңызды
ТҚШ	15	Тіршілікті қамтамасыз етудің жайлылығы мен тұрақтылығын қамтамасыз ету халықтың күнделікті өмір сүру сапасы үшін маңызды

2.1.5. Бөлімдер бойынша және елді мекен бойынша индексті есептеу (бастапқы CityScore).

а) Әрбір бөлім бойынша бөлімнің балы бөлім ішіндегі КРІ-лердің салмақталған орташа мәні ретінде есептеледі:

$$Score_{section} = \frac{\sum (S_{kpi_i} \cdot w_{kpi_i})}{\sum w_{kpi_i}}$$

мұнда w_{kpi_i} — 4-қосымшаға сәйкес бөлім шеңберіндегі КРІ салмағы (құндылығы /балдары); жиынтық есептеуде тек А мәртебесі бар КРІ ескеріледі (N_A алынып тасталады).

б) Елді мекеннің жалпы индексі бөлімдер балдарының бөлім салмақтарын ескере отырып қосындысы ретінде есептеледі және 0–100 шкаласына келтіріледі:

$$CityScore_{100} = \left(\sum (Score_{section_j} \cdot W_{section_j}) \right) \times 100$$

2.1.6. Өтпелі кезеңде ND есепке алу қағидаты (20% шегі + –5 балл айыппұл).

а) Әрбір елді мекен бойынша қолданылатын КРІ аясында деректердің болмау үлесі есептеледі:

$$ND_{share} = \frac{N_{A,ND}}{N_A}$$

б) Егер $ND_{share} \leq 0,20$ болса, онда ND мәртебесі бар КРІ үшін айыппұл қолданылмайды: олар $Score_{section}$ және $CityScore_{100}$ көрсеткіштерін есептеу кезінде есепке алынбайды (алымға да, бөлімге де кірмейді).

с) Егер $ND_{share} > 0,20$ болса, $CityScore_{100}$ есебі қолда бар деректер негізінде жүргізіледі (ND есепке алынбайды), содан кейін елді мекеннің қорытынды балына –5 балл айыппұл қолданылады (19-тармақ). Айыппұл есепті кезең ішінде ND мәртебесі бар КРІ санына қарамастан бір рет қана қолданылады.

2.2. Қосымша бастамалар.

а) Критерийлерге сәйкес келетін әрбір іске асырылған қосымша бастама базалық бастамалар бойынша алынған балдарға қосымша 2 балл береді.

б) Қосымша бастамалардың іске асырылуын бағалау мынадай критерийлер бойынша жүргізіледі:

1) бастаманың бекітілген Жол картасында болуы;

2) бастаманың орындалуы туралы іс-шаралардың толық сипаттамасы, басталу/аяқталу күндері және енгізу нәтижелері көрсетілген, ЖАО-ның уәкілетті лауазымды тұлғасы қол қойған есептің болуы;

3) іске асырылуын растайтын кемінде бір сандық немесе сапалық көрсеткіштің болуы;

4) бастаманың есепті кезеңде іске асырылуы;

5) бастаманың "смарт-қала" негізгі салаларының біріне жатуы (релевантсыз жобаларды алып тастау үшін).

с) Есепті кезеңде расталған қосымша бастамалардың саны N_{extra} деп белгіленеді.

2.3. Елді мекеннің қорытынды балы (TotalScore).

а) Елді мекеннің қорытынды балы мынадай түрде есептеледі:

$$TotalScore = \min(\max(CityScore_{100} + 2 \cdot N_{extra} - Penalty, 0), 100)$$

мұнда $Penalty = 5$, егер $ND_share > 0,20$ болса; $Penalty = 0$, егер $ND_share \leq 0,20$ болса.

3. Бағалау нәтижелері.

а) Қорытынды TotalScore балы негізінде мынадай шкала бойынша деңгей белгіленеді:

TotalScore диапазоны	Деңгей
90–100	Өте жоғары
75–89	Жақсы
60–74	Орташа
45–59	Ортадан төмен
<45	Төмен

4. Республикалық маңызы бар "смарт-қалалар" рейтингін қалыптастыру.

а) Республикалық маңызы бар "смарт-қалалар" рейтингі әрбір республикалық маңызы бар қала бойынша TotalScore көрсеткішінің кему ретімен қалыптастырылады (әр қала — рейтингтегі жеке позиция).

5. "Смарт-өңірлер" (облыстар) рейтингін қалыптастыру (облыстық маңызы бар қалалар мен аудан орталықтары бойынша облыстың бірыңғай көрсеткіші).

5.1. Облысты бағалау контурының құрамы.

а) Әрбір облыс үшін облысты бағалау контурына кіретін елді мекендердің тізбесі (Облыс контуры) қалыптастырылады:

1) Облыс аумағында орналасқан облыстық маңызы бар қалалар (облыс орталығын қоса алғанда);

2) Облыс аумағында орналасқан аудан орталықтары (АО).

б) Облыс контурына кіретін әрбір елді мекен бойынша осы Қосымшаның 2.1–2.3-бөлімдерінің қағидаларына сәйкес қорытынды $TotalScore_i$ балы есептеледі.

5.2. Бірыңғай облыстық көрсеткішке агрегаттау (халық саны бойынша өлшеу).

а) Әрбір облыс үшін облыс контурына кіретін барлық елді мекендер бойынша халық санына қарай өлшенген орташа мән ретінде бірыңғай $RegionScore_{final}$ көрсеткіші есептеледі:

$$RegionScore_{final} = \frac{\sum (TotalScore_i \cdot Pop_i)}{\sum (Pop_i)}$$

мұнда Pop_i — i елді мекенінің халық саны (ресми статистикаға және/немесе SDU деректер тізіліміне сәйкес).

5.3. "Смарт-өңірлер" рейтингі.

а) "Смарт-өңірлер" рейтингі $RegionScore_{final}$ көрсеткішінің кему реті бойынша қалыптастырылады.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК